

Mururoa, un Gruyère que s'enfonsa EL «RAINBOW WARRIOR» ARRIBA A L'ELISEO

Alguns acords parcials o multilaterals prohibeixen el desplegament, les proves i la utilització d'arsenal nuclear. Els països que no posseeixen aquest tipus d'armes denuncien els que sí les tenen i asseguren que no han fet res per reduir-les. Mentrestant, França destrueix Mururoa, un atol·ló del Pacífic sud únic per la seva bellesa natural, i l'organització Greenpeace rep un fort impacte, l'enfonsament del vaixell «Rainbow Warrior», la qual cosa evidencia el desprestigi del govern francès en un moment vital per a Europa.

El procés d'elaboració d'una arma nuclear és llarg i complex. Una de les fases de què consta tot procés de producció o fabricació és la del control de qualitat, és a dir, provar si l'enginy esdevé un èxit o un fracàs i sota quin barem de potencial destructiu s'engloba una determinada fórmula que sempre és secreta.

França, una de les potències nuclears, ha buscat un lloc idoni per tal de fer totes aquelles pràctiques que li calgui. L'atol·ló de Mururoa es troba ubicat en un indret geoestratègic important i a la vegada força allunyat de la civilització (aquesta s'entén en sentit numèric). Més de 9.000 km de distància respecte del Japó, 8.000 de Nord-amèrica, 18.000 de París, 8.000 de Xile, 4.000 de Nova Zelanda. L'Estat francès ha realitzat a Mururoa des de 1966, 41 explosions atòmiques a l'atmosfera i 68 subterrànies.

L'organització ecologista Greenpeace no critica solament les proves nuclears realitzades pels francesos a Mururoa per la destrucció de la naturalesa i dels coralls sinó que ho fa també per la possible radiació i contaminació a la zona. Els tècnics francesos asseguren que l'anomenada contaminació queda sota terra, però l'Informe Atkinson ha manifestat que no era ben bé així i que part d'aquesta radioactivitat sortia a l'atmosfera. Aquest és un punt vital que

caldria analitzar fins les darreres conseqüències i no deixar-lo aparcat en despatxos d'alt nivell.

Arran de l'enfonsament de «Rainbow Warrior», vaixell insígnia de Greenpeace, el 10 de juliol, s'ha qüestionat un fet transcendental, que el Govern francès està disposat a continuar amb les proves fins el final. Ni Nova Zelanda, ni cap illa del voltant, i menys encara una organització ecologista no podran aturar el desig de l'Eliseo. Però la manera en què s'ha portat a terme tota la investigació sobre els fets ha posat en entredit l'honestitat d'alguns alts càrrecs tècnics i polítics de l'Estat francès. La crisi ha tocat, fins i tot, l'ex-ministre de defensa Charles Hernu i el cap de les forces armades, l'almirall Lacoste. La premsa ha especulat si el proper a dimidir o a ser cessat podria ser el primer Ministre Laurent Fabius, cosa que no és ni oficial ni clara, però sí probable. Aquest fet anirà molt en conseqüència amb les estadístiques, és a dir, del ranking de popularitat, imatge i valoracions que es fan entorn el President de la República, François Mitterrand. I tot això a la vista de les eleccions generals del 1986. El sector de l'ex-ministre Michel Rocard dins del Partit Socialista és cada vegada més nombros. François Mitterrand haurà de fer allò impossible per aturar-lo si no es vol endur una sorpresa a les properes elec-

SUMARI

Xina-URSS: la pugna entre els gegants d'Àsia

pàg. 3

Nigèria, un peó que cal controlar

pàg. 5

L'hora del desgel per a les relacions CEE-CAME

pàg. 7

La guerra dels estels, més realitat que ficció

pàg. 11

Ferran Perpiñá Robert explica la reforma del Ministeri d'Exteriors

pàg. 18

Dossier Cidob. Director: Josep Ribera. Edita i realitza: CIDOB, Centre d'Informació i Documentació Internacionals a Barcelona. Secretaria i Comandes: Roger de Llúria, 125, 1r. 08037-BARCELONA. Està autoritzada la reproducció esmentant la procedència.

RAINBOW WARRIOR

cions. Laurent Fabius, si normalitza la situació amb el cas Greenpeace té possibilitats d'arribar també al poder.

Si féssim un repàs als tres mesos d'història de l'enfonsament del vaixell al port d'Auckland denotariem moltes contradiccions en el Govern francès. Una d'elles és que Fabius, segons va dir, transcorregut un mes de l'«accident», no en sabia res, fet molt greu. Un altre punt irrisori fou el resultat de l'informe Tricot, el qual no aportà cap punt d'interès al sumari. Això és perquè li ho varen censurar o perquè el senyor Tricot, d'ideologia conservadora, va voler apuntar-se un punt al seu favor. Sigui com sigui Mitterrand i els seus acòlids amb l'informe Tricot perseguien una estratègia política evident, la de donar semblança de legalitat a una investigació que no ha portat enlloc.

Si sortim un xic del procés de l'enfonsament del «Rainbow Warrior» veiem que el govern de París no pot aturar cap prova nuclear després de proposar el projecte «EUREKA» per tal de relançar la idea de la defensa europea com alternativa a la nord-americana. Però per altra banda, el joc brut contra l'organització Greenpeace ha desacreditat l'Estat francès. Per aquest motiu el viatge de Mitterrand a Mururoa és un signe de vitalitat i d'una enèrgica convicció que en cap moment no es canviarà les explosions nuclears per la bona relació amb David Lange, president de Nova Zelanda. Fet que topa amb les relacions exteriors globals dels països de l'OTAN. Els EUA, per exemple, ha portat una política de seguretat oberta, conjunta i distendida amb Nova Zelanda i Austràlia arran de la signatura del Tractat d'ANZUS el 1951 a Sant Francisco que va entrar en vigor un any després.

S'haurà de veure d'aquí a un temps quines han estat les conseqüències reals del cas «Rainbow Warrior» i totes aquelles implicacions amb els serveis secrets francesos i l'administració de París. Les eleccions del 86 seran el termòmetre d'implicació directa de François Mitterrand amb l'escàndol del Pacífic sud, un dels més esplendorosos des del maig del 68 per a la capital gala.

Tractat de desnuclearització del Pacífic sud

Catorze caps de govern s'han posat d'acord per tal de signar un tractat que afecta directament el Pacífic sud. Els catorze països han pres com a base de l'acord, que cap participant en el fòrum pugui posseir, provar i utilitzar armes nuclears. «La decisió d'acceptar o no el trànsit i accés de vaixells nuclears als ports dels seus països serà a criteri dels estats signataris».

Els catorze països mitjançant sengles protocols demanaran als tres líders de l'armament atòmic —França, EUA i Regne Unit— que doni als seus territoris del Pacífic plena de llibertat per tal d'associar-se al Tractat. Aquest punt, sense dubte, resulta polèmic ja que si l'articulat del Tractat es continua a peu de lletra voldria dir que cap dels tres països abans esmentats no podrien ni posseir, ni provar, ni utilitzar cap arma nuclear a la zona. O sia, que França hauria d'abandonar l'illa de Mururoa, «un formatge de gruyere francès» (cada explosió necessita un forat de 1200 m de profunditat per un metre de diàmetre). La voluntat francesa és lluny d'accedir a les peticions per part dels 14 signants de l'Acord de Desnuclearització del Pacífic Sud. L'administració de París opina que abans de fer una moratòria nuclear l'hauran de començar els dos grans.

Un apartat que resulta certament contradictori és el que fa referència a les exportacions d'urani australianes a altres països, encara que es digui que llurs finalitats no podran ésser militars, tampoc no es prohibeixen.

Al Pacífic Sud ja s'havien signat dos tractats més prohibint qualsevol activitat militar i nuclear. El Tractat de l'Antàrtida del 1959 i que entrà en vigor dos anys més tard reposa sobre quatre objectius principals, la desmilitarització del continent polar, la prohibició de proves nuclears, l'eliminació de conflictes territorials i la cooperació internacional en la recerca científica.

El Tractat de Tlatelolco del 1967 el formen els països de Sud-amèrica, Centramèrica i el Carib. Llevat de Xile, Argentina i el Brasil que consideren que té massa limitacions, la qual cosa ofega la reindustrialització moderna o la nova tecnologia sofisticada de l'economia civil.

«El Pacífic és la regió estratègica més vulnerable de l'URSS perquè les seves bases militars es troben molt allunyades dels seus principals centres industrials» (vegeu DOSSIER CIDOB núm. 8, «El Pacífic, una peça més de l'engranatge bipolar»). A més dels tres tractats parcials de limitació d'armament nuclear al Pacífic Sud, n'hi ha d'altres a nivell mundial.

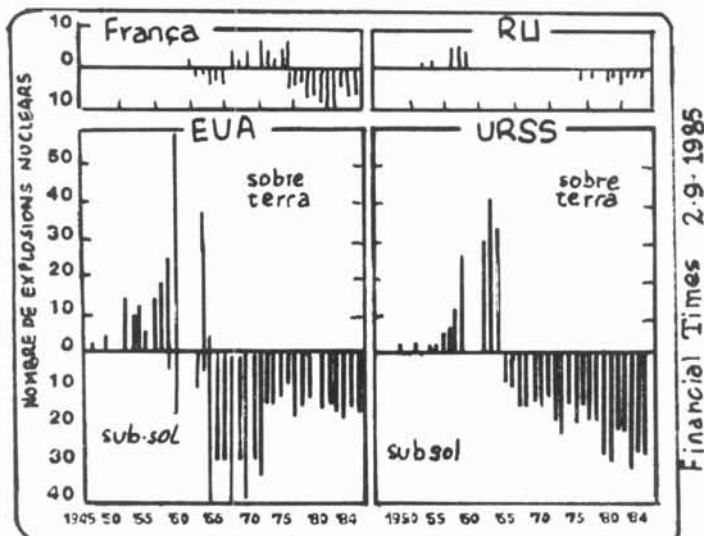
El 10 d'octubre de 1963 s'establí la prohibició de proves nuclears a l'atmosfera, l'espai exterior i sota l'aigua (PTBT). Aquest tractat multilateral està subscript per 112 estats. Si observem el gràfic de les explosions nuclears veurem que els quatre països deixen de fer explotar els arsenals a l'exterior per fer-ho a sota terra.

El Tractat de No-Proliferació Nuclear (TNP) entrà en vigor el 1970 i té com a objectiu limitar al màxim el nombre de països posseïdors d'armes nuclears. De cara a la gran majoria d'estats que no són posseïdors d'aquest tipus d'arsenal, el TNP és una farsa on la filosofia és separar encara més els països nuclears i els que no ho són. Això, en definitiva, el que fa és augmentar el poder dels cinc països que són posseïdors oficialment de l'arma atòmica (l'URSS, els EUA, França, Regne Unit i Xina). No oblidem, però, que França, igual que la Xina, no ha signat l'Acord. Potser és per la consciència intranquil·la i la indiferència denotada cap als no-nuclears.

Mentrestant, els bells atollons de Mururoa s'enfonsen de mica en mica; el desprestigi per al govern de París és palès arran de l'escàndol promocionat per l'organització pacifista Greenpeace i a Ginebra i altres ciutats es preparen amb un protocol molt acurat sengles converses de pau i de prohibicions de tot tipus d'armament. ■

Ramon Roca i Ribó

Test d'explosions nuclears

La modernització i els problemes interns

XINA: COM APROFITAR L'EQUILIBRI ENTRE LES DUES POTÈNCIES

La importància cabdal de la Xina en el context de les relacions Est-Oest s'oblida sovint, i es parla de les «quatre modernitzacions» de l'economia xinesa sense relacionar-les amb el món que les envolta. Les visites —gairebé successives— a Pequín del vice-primer ministre d'assumptes exteriors de l'URSS, Leónidas Ilichev, i la del vice-president dels Estats Units, George Bush, senyalen que alguna cosa està canviant també en la política exterior xinesa.

La setena ronda de les converses sino-soviètiques ha acabat sense resultats concrets. Aquestes converses van començar el 1982 i tenen com a objectiu la plena normalització de les relacions entre la Xina i l'URSS. De bon començament l'URSS va proposar la signatura d'un tractat d'amistat i no-agressió entre els dos Estats, però, l'Estat xinès no va acceptar la proposta per considerar-la un tràmit que no conduiria a la superació de cap del «tres obstacles» que enverinen les relacions entre ambdós països.

El primer obstacle de què parlen els xinesos quan es refereixen a la normalització de relacions amb l'URSS és el desplegament de gairebé una quarta part de la flota aèria i terrestre soviètica al llarg de les seves fronteres. Els xinesos proposen una «congelació momentània» dels contenciosos fronterers i algun gest de bona voluntat de l'URSS respecte a la pressió militar que exerceix a les seves fronteres.

Aquest gest podria consistir en una retirada de tropes o en un aclariment de les posicions i quantitats dels míssils SS-20 que l'URSS manté al seu territori asiàtic. Cal remarcar que a les propostes de Gorbatxev per retirar els SS-20 d'Europa no s'explica si aquests míssils seran destruïts, o canviaran d'escenari per acostar-se a llocs d'Àsia on les possibilitats de negociar aquests tipus d'armes és remota.

Les relacions amb l'URSS

En l'aspecte de les relacions amb l'URSS els xinesos són realistes i es

plantegen sempre el problema de les relacions entre dos Estats sobirans, cadascun amb la seva política i els seus interessos. En canvi, l'URSS, almenys fins fa poc, al·ludia a la normalització de les seves relacions amb Xina com a «un reforçament del camp socialista». Pot esperar-se que, amb l'arribada de Gorbatxev al poder i l'apartament de Gromiko de la cartera d'assumptes exteriors, el pragmatisme s'accentuarà, i l'URSS presentarà noves propostes a l'Estat xinès.

Res no ha transcendit sobre les possibles novetats que han pogut presentar-se en aquestes darreres rondes de converses sino-soviètiques, el seu caràcter sempre ha estat presidit pel secret i per la política de les «petites passes», però tot sembla indicar que Gorbatxev ha decidit donar prioritat a la seva política de cara a Europa i als Estats Units i que no ha decidit encara les accions dirigides a millorar les relacions amb Xina.

Malgrat les divergències polítiques i estratègiques que subsisteixen en les relacions entre Xina i l'URSS, és evident que els contactes bilaterals iniciats el 1982 han donat els seus fruits. No és difícil observar un clima més relaxat i més positiu entre els dos Governos. Les relacions econòmiques i comercials són el millor exponent d'aquest progrés gradual.

L'èxit dels intercanvis comercials

Al juliol va signar-se un acord econòmic entre ambdós països, l'objectiu del qual és duplicar el volum d'intercanvis comercials en el termini de quatre anys.

Al 1990 el volum mig d'intercanvis entre l'URSS i la Xina serà de 3500 milions de dòlars anuals. Gràcies a aquest acord l'URSS exportarà maquinària i productes industrials i Xina productes agrícoles i manufacturats.

Juntament amb el tractat comercial s'ha signat un acord de cooperació tècnica en el qual l'URSS es compromet a participar en la construcció de diversos complexos fabrils a Xina i a modernitzar disset empreses de sectors industrials tan diferents com la química, l'energia, la metal·lúrgia i els transports.

De fet el volum del comerç xinès amb els països occidentals és molt superior al que manté l'URSS, sobretot si el comparem amb el que manté amb el Japó.

L'obertura cap a l'Oest és necessària si Xina vol continuar amb l'estratègia que ha seguit fins ara per desenvolupar-se econòmicament, però cada vegada li és més difícil d'equilibrar la seva balança de pagaments amb els països occidentals i els seus productes tenen dificultats per penetrar en els mercats dels països més desenvolupats.

En aquestes condicions les importacions d'origen soviètic poden jugar un bon paper, encara que el nivell tècnic d'aquestes mercaderies sigui inferior al de les importades des de l'Oest. El comerç entre la Xina i l'URSS té l'avençatge de poder-se fer amb el bescanvi dels diferents productes, i així els problemes de competitivitat i de reserva de divises desapareixen. Ningú no dubta que una plena normalització de les relacions entre els dos països seria mutament beneficiosa.

XINA-URSS

Les quatre modernitzacions

«La continuïtat i l'èxit de les quatre modernitzacions depèn en gran mesura de l'estabilitat internacional». Aquesta frase pot ser tòpica, però no deixa de ser real. Els xinesos han après dels defectes de la planificació econòmica de la URSS i han dissenyat una política econòmica basada en els mecanismes de mercat i, en una primera fase, en les relacions que s'estableixin entre l'agricultura i la indústria lleugera.

Oficialment cap de les «quatre modernitzacions»: l'exèrcit i els seus equips, l'agricultura, les inversions i els recursos tenen prioritats sobre les altres.

Aquest pensament demostra que Xina no pensa militaritzar-se perquè, per poder fer-ho, hauria de destinar-li la major part dels seus recursos. Els dirigents xinesos són pragmàtics i entenen que el país no compta amb els mitjans necessaris per continuar la política d'oberta confrontació amb l'URSS que mantenia des de 1962.

Els costos de l'antiga política de confrontació amb l'URSS són massa alts i podrien contribuir a incrementar de forma perillosa el pes de l'exèrcit en la direcció dels assumptes de l'Estat. Els dirigents xinesos calculen que la nova política envers l'URSS i l'equilibri actual entre els Estats Units i l'URSS els ajudaria a consolidar la seva obertura cap a l'Oest, que començà el 1978 quan Mao encara era viu i que els és imprescindible per portar a bon terme el seu projecte modernitzador.

El canvi d'orientació ha estat tan bruscat que el règim xinès ha hagut d'afrontar problemes de legitimitat interna. La ràpida obertura cap a l'Oest és considerada pels comunistes ortodoxos xinesos com una amenaça en afavorir la difusió de les idees individualistes i

burgeses. Els problemes de legitimitat expliquen també el retorn de Xina al moviment comunista internacional i el restabliment de les relacions amb tots els règims del Tercer Món que tenen el seu origen en lluites d'alliberament nacional, encara que l'URSS hi intervingués activament.

La mateixa necessitat d'afirmació de la pròpia identitat ideològica pot trobar-se en d'altres fets interns que poden semblar contradictoris: una certa rehabilitació de Mao i de les seves idees, les campanyes contra la «pol·lució espiritual» i, fins i tot, la deportació de grups de descontents a les províncies més llunyanes.

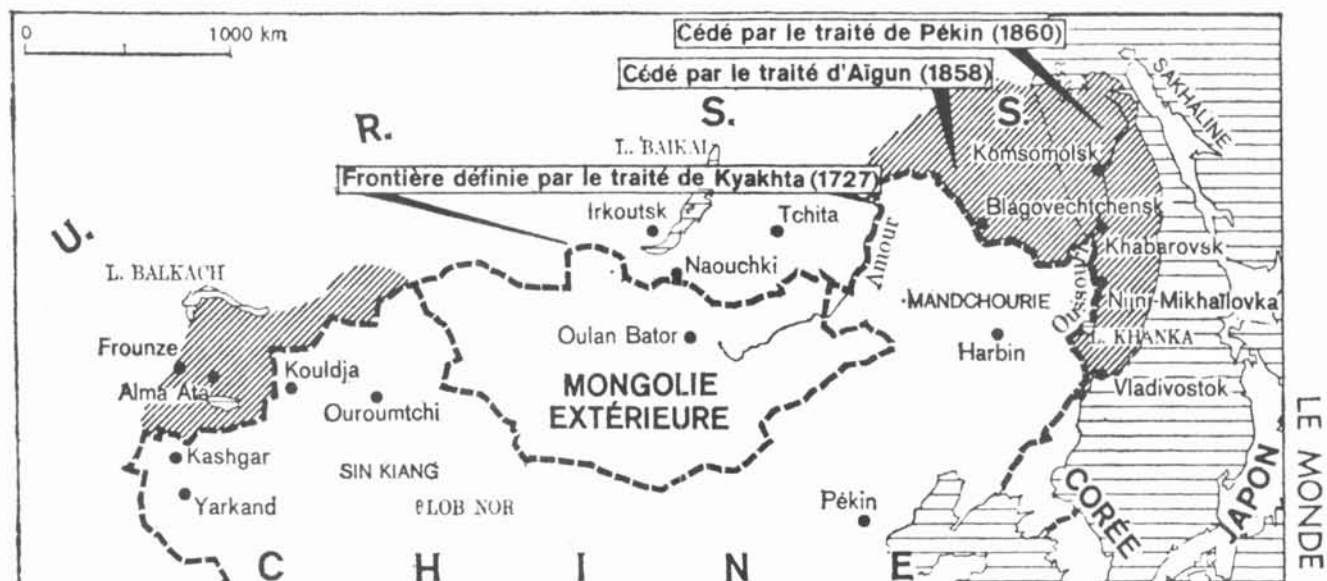
Els canvis del Comitè Central

A finals d'aquest mes de setembre 64 membres i suplents del Comitè Central del Partit Comunista Xinès han demanat la jubilació «per deixar lloc a dirigents més joves i capaços». Aquest pre-

text, tan poc amable, no vol enganyar ningú, tots els jubilats són membres de l'ala «conservadora» del Comitè Central. A Xina els conservadors són els que s'oposen, en nom del maoisme més tradicional, a la política de reformes inspirada per Deng Xiaoping.

Al Comitè Central continua havent-hi conservadors, però han quedat en minoria, i en conseqüència les seves crítiques a les «zones econòmiques especials», al relaxament de la disciplina i els costums, obtindran també una ressonància menor. La neutralització dels conservadors per facilitar la «segona revolució» de Deng Xiaoping ha estat el resultat d'un joc pacient i ple de subtilitats per assegurar la continuïtat de la política modernitzadora. ■

Alba Basco

Babangida, el nou home fort de Nigèria

RIVALITATS RELIGIOSES I CRISI ECONÒMICA

Nigèria és un dels països més rics de l'Àfrica negra, però travessa, actualment, un moment delicat econòmicament per la crisi del preu del petroli. A més de la rivalitat entre els musulmans i els cristians, que ocupen, entre els dos, el 70% de les confessions internes del país, han estat la causa que, en el decurs dels 25 anys d'independència, s'hagin portat a terme sis cops d'Estat.

El 27 d'agost, el general Ibrahim Babangida es convertia en el nou home fort de Nigèria. Es portava a terme, així, el sisè cop d'Estat en 25 anys, el 1960 Nigèria obtenia la independència, en un dels països més rics de l'Àfrica negra i el més poblat del continent. Després d'un mes del canvi conjuntural i del nou líder —no d'ideologia— s'ha pogut afirmar que es tracta d'un cop de «palau» més que d'un cop d'Estat com a tal, ja que les noves estructures que sol portar aquest s'han dissipat ràpidament. També han minvat les possibilitats que actors exteriors hi tinguessin quelcom a veure. S'havia especulat que l'expansió de Líbia a través del Txad, país limítrof de Nigèria, hi hagués nuat alguna ingerència interna, la qual cosa, a hores d'ara es pot descartar. L'altra probabilitat era que alguna central d'intel·ligència exterior, ben relacionada amb el Fons Monetari Internacional hi participés per tal d'acabar amb el Govern de Mohamed Buhari, ja que les negociacions amb el FMI no eren massa fructuoses.

La difícil realitat interna d'aquest país és a causa de les diferents confrontacions religioses i de les enfrontades ètnies que hi conviuen. Els gairebé 100 milions d'habitants estan repartits en tres comunitats ben diferents. Prop de 30 milions de musulmans viuen al nord del país; 24 milions de cristians, la major part catòlics, i la resta de la població practiquen les religions tradicionals o animistes. A més a més les fortes disputes entre ètnies es fan sentir sobretot entre els Haussas al nord —Babangida n'és un d'ells— i els Ibo de l'est. Cada un té uns sis milions de seguidors, encara que els Haussa també habiten l'Estat veí de Níger. L'ètnia Ioruba que ocupa fonamentalment l'oest té aproximadament la mateixa població. Altres ètnies minoritàries són els Fulani, els Kanuri, els Tiv, etc.

El general Babangida ha reconegut que no tota la culpa del desordre institucional i de la mala situació econòmi-

ca que travessa el país és del general derrocat Buhari, ja que va rebre un llegat ben deficient del govern civil de Sehu Shagari, derrocat per Buhari el desembre del 1983. Però la lentitud i la mala gestió econòmica durant aquests 20 mesos han fet necessària una renovació de la cúpula política, no de la militar que en la darrera dècada sempre han estat els mateixos.

Cal fer una anàlisi per tal de clarificar que no tota la responsabilitat de la mala gestió econòmica ha depès de l'actual govern, sinó que el problema de fons és la crisi del preu del petroli. Nigèria és una víctima de la caiguda del preu de l'or negre. Aquest fet ha mermat els majestuosos plans industrials en temps de les vaques grasses.

El dilema ara és si la Federació de Nigèria continuarà o no a l'OPEP (Organització de Països Exportadors de Petroli). I si amb la caiguda de Buhari es podrà finalitzar les negociacions amb el FMI de cara a la consecució d'un crèdit de 3000 milions de dòlars perquè el país pugui encarrilar la greu situació conjuntural econòmica.

Un grup fàctic el «Kaduna Mafia» sembla que juga un paper determinant en la consecució del poder i liderat musulmà a Nigèria. Aquest grup és «una barreja de la clàssica francmasoneria europea i d'una confraria Afrikaner del tipus Broederbond». El seu objectiu primordial és l'impuls d'una societat moderna basada en la tradició de l'Islam i l'encaminament i promoció dels líders de l'ètnia Haussa per tal d'assolir el repte. La «Kaduna Mafia» nominà a Sehu Shagari, però aquest va fer una declaració afirmant que estaria disposat a cedir la presidència a un del sud en la legislatura de 1987, aquestes paraules li representaren l'enderrocament pocs mesos després. En parlar del sud és fa inevitable repassar l'episodi de la cruel guerra de Biafra per entendre millor el gran embolic de confessions i ètnies del primer país africà quant a la producció de petroli i el setè nivell mundial.

Biafra

Tothom recorda que una de les característiques fonamentals de la guerra de secessió de Biafra fou la cruesa entre els dos bàndols. Tot s'encetà després del cop d'Estat del general Yakubu Gowon que no fou reconegut pel governador de la Regió Oriental, O, Ojukwu. Els musulmans seguidors de la Federació de Nigèria contestaren amb fortes mances de la població Ibo en terres del nord del país; aquesta fou l'espurna que animà la població del sud a continuar fins la fi. De mica en mica els estats del sud agafaren noves posicions i territoris fins que la Regió Oriental trencà amb la Federació i és declarà independent. Aquest fet succeïa el 30 de maig de 1967. El conflicte durà tres llargs anys, cosa que deixà el govern de Biafra, encara que mai no fou reconegut per l'ONU, en una situació insostenible. Les forces de Nigèria eren superiors, i si no hagués estat perquè el conflicte s'internacionalitzà hauria durat, de ben segur, menys temps.

Les administracions de Londres i Moscou donaren suport al govern central de Nigèria; d'altra banda, Lisboa, Salisbury, Pretòria, París i Washington es posaren al costat de Biafra. Les divisions internacionals per un o l'altre bàndol responien als interessos i competències entre ells per tal de treure una millor participació a les importants prospeccions de petroli.

Cap a la fi del trienni tràgic els caps de govern de Biafra —tampoc no fou reconeguda per la OUA, però sí per Tanzània, Gabon, Zàmbia i Haití— intentaren fer la pau per via pacífica, cosa que no fou acceptada pel General Gowon, i foren tots aniquilats. D'aquesta manera l'intent secessionista de Biafra quedà erradicat però les tensions entre les distintes confessions i ètnies és encara avui manta paleses.

NIGÈRIA

El cas Peciña

El cas Peciña ha servit per conèixer una mica més bé el país. I també perquè les Administracions de Madrid i Lagos intercanviessin certes peticions i sengles negatives, respectivament, per la sort del capità José Luis Peciña Martínez. Les gestions a alt nivell portades a terme pel tinent General Manuel Díez-Alegria, emissari del Rei Juan Carlos, el qual demanà l'indult i l'expulsió del país del capità de l'Izarra poden resultar infructuoses arran del proppassat Cop de «Palau».

Peciña fou acusat de traficar Gas-oil amb el vaixell Izarra que ell comandava. En ser jutjat el condemnaren a pena de mort, la qual, després de les peticions del govern espanyol se li rebaixà a 25 anys de presó.

Mohamed Buhari recentment havia establert la pena de mort per als pirò-

mans i per a tots els qui atemptaven amb el delicte del contraband de petroli i el tràfic de drogues dures.

La relació bilateral no acaba aquí sinó que també el comerç ocupa un lloc, no important, però sí considerable. El 1984 les importacions procedents de Nigèria foren al voltant dels 100.000 milions de pessetes. El país africà ocupa el lloc 13 entre els països subministradors de mercaderies a Espanya.

El mateix any, les exportacions cap el país africà foren de 16.600 milions de pessetes el que dona un dèficit comercial per a l'Estat espanyol de 80.000 milions. Tot i així, aquesta xifra no és preocupant ja que cada any varia d'una manera substancial. Si la relació comercial amb Nigèria la comparem amb la totalitat del continent d'Àfrica veiem que les importacions representen el 15,8% i les exportacions del nostre país suposen el 4%.

Un dels problemes bàsics dels darrers governs de Lagos quant a la política econòmica és la concentració de tots els esforços cap a un sol producte: el petroli. Ara amb la crisi dels preus del cru està travessant un moment delicat. Al començament de la dècada dels 80 el 95% dels ingressos de les exportacions de Nigèria procedien del petroli, llavors era un moment idoni per tal de planificar altres programes de l'economia nacional.

Si a la crisi conjuntural econòmica li afegim la rivalitat entre les diverses confessions i ètnies del país es fa més difícil sortir d'aquesta situació. De moment la presència d'actors exteriors per tal d'influir l'Administració de Lagos no és un obstacle, ara, doncs, és l'hora de reconduir el sistema polític i, sobretot, l'econòmic. ■

Ramon Roca i Ribó

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms

Adreça

Població D.P. Telèfon

Data de naixement D.N.I. n°

Professió

Demana més informació

Subscriu els serveis de CIDOB

Quota 3.000 ptes. any

Quota 5.000 ptes. any (col·laborador)

Quota ptes. any (protector)

Sistema de pagament:

Domiciliació de rebut anual a entitat bancària o de crèdit.

Ompliu, si us plau, el cupó adjunt i trameteu-lo per correu a CIDOB.

Data

Signatura

Banc o Caixa

Adreça

Població D.P.

Nom del(s) titular(s)

Senyor Director:

Li prego que prengui nota de carregar al meu compte / a la meua llibreta, obert/a en aquesta entitat, els rebuts que els presentarà CIDOB.

Atentament

(signatura)

Signat per

Adreça del titular

N° compte/llibreta

Gorbatxev sembla decidit a apropar les dues comunitats econòmiques europees

PRIMERS SIGNES DE DESGEL ENTRE LA CEE I EL CAME

Amb reticències, silencis i dificultats pels condicionaments polítics que l'apropament de les comunitats econòmiques de l'Est i de l'Oest a Europa pogués tenir, sembla que el líder soviètic Gorbatxev està decidit que el CAME es relacioni amb la CEE. Washington, mentrestant, observa de prop els primers contactes.

Sembla que l'hora del desgel entre les dues comunitats econòmiques d'àmbit europeu ha arribat. Els estats que componen la CEE van fer públic ahir un comunicat després de la seva reunió cimer a Milà, segons la qual desitgen establir contacte amb el Consell d'Ajuda Mútua Econòmica (CAME, també conegut com COMECON). D'aleshores ençà, s'han produït una sèrie de comunicats que, malgrat les dificultats —perquè no hi pot haver apropament CEE-CAME si no hi ha apropament Est-Oest— han captat l'interès de Gorbatxev i els seus homes que han sabut recollir el senyal i l'han col·locat com a un dels trets diferenciadors del lideratge de la institució econòmica supranacional dels països de l'Est.

Per primer cop el CAME reconeix formalment l'existència de la CEE i ho fa obertament, demanant-li relacions. La Comunitat Econòmica Europea demana aclariments sobre les intencions del CAME, sobretot pel que fa al futur de les relacions entre aquests dos blocs. La Comissió de la CEE va transmetre a finals de juliol una carta assegurant que la millora de les relacions entre la CEE i el CAME no té perquè anar en contra de les relacions que la CEE manté per individual amb bona part dels països que componen el CAME.

La carta adreçada al secretari general del CAME, Viatxeslav Sytsev, va ser remesa a l'ambaixador de Romania a Brussel·les, representant en exercici del CAME. Així es responia per part occidental la carta que Sytsev envià el juny passat a la Comissió en la qual l'aliança econòmica socialista proposava una trobada d'alt nivell en la qual s'hauria d'adoptar una «declaració general» comuna amb vistes a l'«establiment de relacions».

La Comissió de la CEE ha confirmat en el seu escrit la «disponibilitat de la CEE a reiniciar el diàleg amb el bloc socialista que, començat el 1977, va ser interromput el 1981», segons refereix el

propi comunicat (a conseqüència de la crisi d'Afganistà), però reclama que el CAME precisi la seva posició sobre el possible projecte de declaració conjunta i sobre el futur de les relacions de la CEE amb els països de l'Est, individualment.

Des de fa més de deu anys, la Comunitat Econòmica Europea s'esforça per desenvolupar els seus intercanvis comercials amb l'Europa de l'Est. Fins ara, la situació inter-blocs sempre ha aturat aquests intents, desviant-los cap a la vessant individual, perquè la Unió Soviètica és el gran «partenaire» del CAME i els EUA exercien pressions sobre els seus aliats de l'OTAN.

El juny de 1984, amb motiu d'una de les habituals cimeres del CAME, els països membres s'havien manifestat disposats a signar un acord amb la CEE.

L'octubre darrer va ser el ministre búlgar de comerç exterior, Christov, qui confirmà aquestes intencions a Wilhelm Haferkamp, encarregat de relacions exteriors de la CEE. El maig de 1985, l'intent va rebre un dels suports més significatius, Mikhail Gorbatxev manifestà a Bettino Craxi, el president del Consell de Ministres italià i aleshores president del Consell Europeu, que «ja és hora d'organitzar relacions econòmicament avantatjoses entre la CEE i el CAME».

Segons Gorbatxev «en la mesura que els països de la CEE actuïn com una entitat política estem llestos per cercar-hi un llenguatge comú en matèria de problemes internacionals concrets». El problema bàsic és una potència mundial, reconeguda, fins i tot pels Estats Units, en els àmbits agrícola o siderúrgic, el CAME està pensat com un mecanisme d'assegurança de la producció dels països dependents políticament de l'URSS. Això sí, el CAME compta amb una gran partenaire econòmic entre els seus membres: la Unió Soviètica.

L'Estat augmenta les exportacions

L'anunci de la possible millora de relacions entre la CEE i el CAME coincideix amb la divulgació d'un informe de la Comissió Econòmica per a Europa de les Nacions Unides, que diu que el dèficit comercial dels països occidentals en els seus intercanvis amb els països de l'Est, s'ha incrementat considerablement durant l'exercici 1984. S'ha passat dels 2.300 milions de dòlars del 1983 a 5.300 milions el 1984.

Aquest dèficit es subdivideix en 1.600 milions que es mantenen amb la Unió Soviètica i 3.700 amb els altres països del CAME. La raó de l'increment del dèficit comercial cap als països del CAME està directament relacionada amb l'increment de les importacions procedents de l'àmbit del CAME. Durant l'any 1984 aquestes importacions van créixer un deu per cent, es van situar en un 19 per cent en ordre al volum i van augmentar un set per cent en funció al valor.

Els productes que els integrants del CAME aconsegueixen introduir satisfactòriament a la CEE (prop del 10% del seu PNB conjunt), són els manufacturats, primaris i carbó. Per països, el més beneficiat i per tant també el més dependent del futur dels intercanvis, ha estat Romania, que durant el 1984 ha augmentat un 34% els intercanvis amb l'Oest. Polònia també ha aconseguit un augment del 25%, que es deu gairebé totalment al carbó, i Hongria ha fet progressar les seves exportacions un 16%. No existeixen dades concretes pel que fa a l'URSS però es considera que la xifra pot estar al voltant del 20% i es componen bàsicament de petroli i derivats.

Per a l'exercici 85, l'informe preveu una expansió conseqüent dels intercanvis Est-Oest, sobretot auspiciada per a una millora de la situació de la balança de pagaments dels països de l'Est. L'informe diu també que els països del CAME han obtingut dels seus intercanvis divises que els han permès de cancel·lar

un percentatge interessant del seu deute internacional. Dels 70.000 milions de dòlars de finals de 1983 han passat a deure 62.000 milions a finals del 1984.

El gasoducte del CAME

Els països membres del CAME i del Pacte de Varsòvia han arribat aquest estiu a un acord per realitzar un dels projectes més importants de la comunitat econòmica socialista, un gasoducte de Sibèria a Europa Central i del Sud. El gasoducte, de 4.571 quilòmetres de longitud, subministrarà gas natural a Romania, Bulgària, Polònia, la RDA, Hongria i Txecoslovàquia, des de lamburg Nord-Oest de Sibèria, i serà el primer «pipe line» de la Unió Soviètica que comenci al Nord del cercle polar.

Els aliats del CAME s'encarregaran dels treballs de construcció en la part europea de l'URSS, a canvi dels futurs

subministraments a càrrec de la Unió Soviètica. Les obres hauran de salvar rius com el Volga o el Dnieper, prop de 300 carreteres i 17 línies de ferrocarril. A més del conducte europeu, que funcionarà a partir de 1990, estan previstos uns altres cinc a diferents parts de l'URSS, així com un projecte macro d'irrigació de la part sud-asiàtica del territori soviètic amb les aigües dels rius siberians.

Fent un lleuger repàs del que han estat les relacions entre la CEE i el CAME, val a dir que s'han caracteritzat per les tensions. El Mercat Comú oferí als països de l'Est la possibilitat de signar acords de comerç per individual amb la CEE, l'any 1974, la majoria d'ells s'hi varen negar. Després, de mica en mica, es van anar creant lligams, per individual. Bulgària, Hongria, Polònia, Romania i Txecoslovàquia van arribar a

acords concrets amb els veïns comunitaris de l'Oest, sobretot pel que fa a negocis tèxtils i siderúrgics. El 1980 els dos grups de països van decidir de posar un termini a les converses que havien començat el 1977. Malgrat que la CEE no volia clàusules comercials massa concretes, res no va tenir resultat pràctic. Mentrestant, Washington observava atentament l'evolució dels contactes sense amagar a ningú que els pot fer fracassar amb un enduriment del clima general entre l'Est i l'Oest. Els EUA ja varen perjudicar notablement el gasoducte que els soviètics feien per tal de subministrar gas de Sibèria a l'Europa Occidental. Una cosa és clara, si les relacions entre Washington i Moscou empitjoren, ho faran al mateix temps les relacions de control de les superpotències cap als seus aliats i es perjudicarà l'intent de cooperació entre les dues comunitats d'àmbit europeu. ■

Xavier Horcajo

EL CAME NO PROGRESSA EN LA INTEGRACIÓ ECONÒMICA

El Consell d'Ajuda Mútua Econòmica és la base de la cooperació socialista multilateral i es manté estancat en el mateix problema des de la seva creació: la impossibilitat de progressar en la seva integració econòmica perquè no hi ha un sol mercat, dins del seu àmbit, ni tampoc un pla supra-econòmic que integri cada un dels plans dels països que integren el CAME.

Des de l'any 1949, el CAME és el fòrum on els països de l'òrbita socialista intenten la seva integració econòmica.

L'organisme estava originàriament integrat pels estats socialistes com a organització regional europea. Al llarg dels anys, van ingressar com a estats membres la República Popular de Mongòlia el 1962, Cuba el 1972 i Vietnam el 1978.

La pertinença del CAME es pot estimar en uns 23,4 milions de quilòmetres quadrats (22,4 pertanyen a l'URSS) i un 10,4% del total de la població mundial, la qual cosa dona fe de la importància d'aquesta organització poc atesa pels mitjans de comunicació occidentals. Els actuals intents de Gorbatsxev contrasten amb l'apatia que mostra tradicionalment el CAME en la seva trajectòria, durant la qual només s'ha mostrat eficaç com

un instrument més de dominació de la Unió Soviètica sobre les «democràcies populars». D'altra banda, una anàlisi econòmica de les mesures preses pel CAME demostra que les seves decisions així com tots els canvis operats en les economies de la regió obeeixen sempre a raons polítiques sobreposades a les econòmiques. A més, cal destacar l'existència d'una llei matemàtica dintre de l'organisme, segons la qual, un mateix «succés econòmic» repercuteix amb «inversa proporcionalitat» a l'URSS que a les Democràcies Populars. Hores d'ara, l'URSS constitueix dos terços de la producció total del CAME.

Un altre tret diferenciador del CAME és la dependència financera, dels estats membres respecte de l'URSS, dependència que s'ha utilitzat com una garantia de l'«statu quo» a l'Europa Oriental.

Els països del CAME han reconegut com a les seves dues més greus preocupacions respecte al comerç exterior, els fets que importen més del que exporten i, en segon lloc, que les seves importacions resulten més cares que les exportacions. La solució és clara, cal vendre més per tal de subsanar el desequilibri, ja que es pot prescindir del volum d'importacions actual que generalment és de tipus tecnològic.

Problemes amagats

Per sota del que es reconeix a les cimeres de l'organització, subsisteixen alguns elements clau per a les economies dels països de l'Est, com són l'alça en el cost de la intervenció estatal sobre els preus, l'augment de l'atur i de la inflació, tots dos encoberts, i el progressiu i greu endeutament exterior.

La possibilitat d'una cooperació «pan-europea» amb la CEE podria ser una gran solució per al CAME i també un mercat interessant per a la CEE, però les pressions dels Estats Units i, sobretot, les importants diferències entre ambdós organismes no han fet possible encara establir un marc mínim de contactes i d'estudi de possibles àrees de cooperació.

El principal obstacle no polític d'un possible apropament de les dues organitzacions és, sobretot, un diferent grau d'integració econòmica. Per exemple, el CAME manté els aranzels nacionals per a productes produïts al seu si i venuts a Estats membres. O bé el complicat sistema de pagaments intra-bloc de l'Est, que es realitza mitjançant la unitat convencional del «ruble-transferible», la qual cosa implica valorar els preus dels productes al marge de les lleis del mercat.

un percentatge interessant del seu deute internacional. Dels 70.000 milions de dòlars de finals de 1983 han passat a deure 62.000 milions a finals del 1984.

El gasoducte del CAME

Els països membres del CAME i del Pacte de Varsòvia han arribat aquest estiu a un acord per realitzar un dels projectes més importants de la comunitat econòmica socialista, un gasoducte de Sibèria a Europa Central i del Sud. El gasoducte, de 4.571 quilòmetres de longitud, subministrarà gas natural a Romania, Bulgària, Polònia, la RDA, Hongria i Txecoslovàquia, des de lamburg Nord-Oest de Sibèria, i serà el primer «pipe line» de la Unió Soviètica que comenci al Nord del cercle polar.

Els aliats del CAME s'encarregaran dels treballs de construcció en la part europea de l'URSS, a canvi dels futurs

subministraments a càrrec de la Unió Soviètica. Les obres hauran de salvar rius com el Volga o el Dnieper, prop de 300 carreteres i 17 línies de ferrocarril. A més del conducte europeu, que funcionarà a partir de 1990, estan previstos uns altres cinc a diferents parts de l'URSS, així com un projecte macro d'irrigació de la part sud-asiàtica del territori soviètic amb les aigües dels rius siberians.

Fent un lleuger repàs del que han estat les relacions entre la CEE i el CAME, val a dir que s'han caracteritzat per les tensions. El Mercat Comú oferí als països de l'Est la possibilitat de signar acords de comerç per individual amb la CEE, l'any 1974, la majoria d'ells s'hi varen negar. Després, de mica en mica, es van anar creant lligams, per individual. Bulgària, Hongria, Polònia, Romania i Txecoslovàquia van arribar a

acords concrets amb els veïns comunitaris de l'Oest, sobretot pel que fa a negocis tèxtils i siderúrgics. El 1980 els dos grups de països van decidir de posar un termini a les converses que havien començat el 1977. Malgrat que la CEE no volia clàusules comercials massa concretes, res no va tenir resultat pràctic. Mentrestant, Washington observava atentament l'evolució dels contactes sense amagar a ningú que els pot fer fracassar amb un enduriment del clima general entre l'Est i l'Oest. Els EUA ja varen perjudicar notablement el gasoducte que els soviètics feien per tal de subministrar gas de Sibèria a l'Europa Occidental. Una cosa és clara, si les relacions entre Washington i Moscou empitjoren, ho faran al mateix temps les relacions de control de les superpotències cap als seus aliats i es perjudicarà l'intent de cooperació entre les dues comunitats d'àmbit europeu. ■

Xavier Horcajo

EL CAME NO PROGRESSA EN LA INTEGRACIÓ ECONÒMICA

El Consell d'Ajuda Mútua Econòmica és la base de la cooperació socialista multilateral i es manté estancat en el mateix problema des de la seva creació: la impossibilitat de progressar en la seva integració econòmica perquè no hi ha un sol mercat, dins del seu àmbit, ni tampoc un pla supra-econòmic que integri cada un dels plans dels països que integren el CAME.

Des de l'any 1949, el CAME és el fòrum on els països de l'òrbita socialista intenten la seva integració econòmica.

L'organisme estava originàriament integrat pels estats socialistes com a organització regional europea. Al llarg dels anys, van ingressar com a estats membres la República Popular de Mongòlia el 1962, Cuba el 1972 i Vietnam el 1978.

La pertinença del CAME es pot estimar en uns 23,4 milions de quilòmetres quadrats (22,4 pertanyen a l'URSS) i un 10,4% del total de la població mundial, la qual cosa dona fe de la importància d'aquesta organització poc atesa pels mitjans de comunicació occidentals. Els actuals intents de Gorbatxev contrasten amb l'apatia que mostra tradicionalment el CAME en la seva trajectòria, durant la qual només s'ha mostrat eficaç com

un instrument més de dominació de la Unió Soviètica sobre les «democràcies populars». D'altra banda, una anàlisi econòmica de les mesures preses pel CAME demostra que les seves decisions així com tots els canvis operats en les economies de la regió obeeixen sempre a raons polítiques sobreposades a les econòmiques. A més, cal destacar l'existència d'una llei matemàtica dintre de l'organisme, segons la qual, un mateix «succés econòmic» repercuteix amb «inversa proporcionalitat» a l'URSS que a les Democràcies Populars. Hores d'ara, l'URSS constitueix dos terços de la producció total del CAME.

Un altre tret diferenciador del CAME és la dependència financera, dels estats membres respecte de l'URSS, dependència que s'ha utilitzat com una garantia de l'«statu quo» a l'Europa Oriental.

Els països del CAME han reconegut com a les seves dues més greus preocupacions respecte al comerç exterior, els fets que importen més del que exporten i, en segon lloc, que les seves importacions resulten més cares que les exportacions. La solució és clara, cal vendre més per tal de subsanar el desequilibri, ja que es pot prescindir del volum d'importacions actual que generalment és de tipus tecnològic.

Problemes amagats

Per sota del que es reconeix a les cimeres de l'organització, subsisteixen alguns elements clau per a les economies dels països de l'Est, com són l'alça en el cost de la intervenció estatal sobre els preus, l'augment de l'atur i de la inflació, tots dos encoberts, i el progressiu i greu endeutament exterior.

La possibilitat d'una cooperació «pan-europea» amb la CEE podria ser una gran solució per al CAME i també un mercat interessant per a la CEE, però les pressions dels Estats Units i, sobretot, les importants diferències entre ambdós organismes no han fet possible encara establir un marc mínim de contactes i d'estudi de possibles àrees de cooperació.

El principal obstacle no polític d'un possible apropament de les dues organitzacions és, sobretot, un diferent grau d'integració econòmica. Per exemple, el CAME manté els aranzels nacionals per a productes produïts al seu si i venuts a Estats membres. O bé el complicat sistema de pagaments intra-bloc de l'Est, que es realitza mitjançant la unitat convencional del «ruble-transferible», la qual cosa implica valorar els preus dels productes al marge de les lleis del mercat.

Primer traspàs constitucional de poders

ALAN GARCÍA, NOU PRESIDENT DEL PERÚ

Des del 28 de juliol Perú té nou President, l'aprista Alan García, decidit a aplicar profundes reformes socials i econòmiques a un país amb una inflació superior al 200% i amb un terrorisme d'esquerres que es mostra disposat a negociar amb el Govern. Per primera vegada en 40 anys es fa al Perú un traspàs constitucional de poders.

El nou Govern del Perú és relativament independent de l'aparell de l'APRA (Aliança Popular per la Revolució Americana), el partit guanyador de les eleccions (vegeu Dossier Cidob n°9), hi ha presentat un programa social basat en la «moralització de la vida pública» que té com a objectius la reorganització de la policia i de l'exèrcit i la lluita contra la corrupció i el tràfic de drogues.

Per redreçar l'economia s'ha posat en marxa un heterodox «pla de guerra»

contra la inflació. S'ha devaluat l'inti —la moneda nacional— en un 12%, al mateix temps que s'ha augmentat en un 50% el salari mínim i s'han congelat els preus de tots els serveis i articles de consum, fins i tot els del lloguer d'habitatges.

Tots els pagaments a l'exterior han quedat suspesos per un període de sis mesos i el president Alan García ha anunciat que el Perú destinarà només el 10% del valor de les seves exportacions a pagar els 15.000 milions de dòlars que deu a l'exterior. Aquest plantejament, que suposa la renegociació del deute extern peruà i pràcticament el de tota l'Amèrica Llatina si aquesta línia de conducta s'estén, no va ser ben rebut a Washington.

El ressò que han aconseguit les accions d'Alan García —representant de les idees de la Internacional Socialis-

ta—, al qual dona suport una majoria política còmoda i homogènia perquè resolgui la crisi nacional peruana, fan pensar que posseeix el carisma personal suficient per desbancar Fidel Castro del seu paper de líder a l'Amèrica Llatina. Això manté els EUA a l'expectativa.

En els tres mesos de la presa de possessió del nou Govern més de 150 generals i coronels han estat cessats i acusats de delictes comesos en l'exercici de les seves funcions; també recentment s'han doblat les penes per als funcionaris corruptes. Paral·lelament, el President ha cancel·lat la compra acordada pel Govern anterior de 26 avions Mirage 2000 a França i ha aconseguit així el plàcet xilè pel que suposa aquesta reducció d'armaments a la zona. Perú sempre ha mantingut diferències amb els Estats veïns a causa de velles disputes territorials.

Noruega

GUANYEN ELS CONSERVADORS PER POCA DIFERÈNCIA

Resultats finals	1985		1981	
	Vots %	Escons	Vots %	Escons
Centre dreta				
P. Conservador	30,4	50	31,7	53
P. P. Cristià	8,2	16	8,9	16
P. Centre	6,6	12	4,2	10
P. del Progrés	3,7	2	4,5	4
Esquerra				
P. Laborista	40,9	71	37,2	66
P. Esquerra Socialista	5,4	6	4,9	4
Esquerra (Liberal)	3,1	—	3,2	2

A Noruega la coalició governamental de centre-dreta ha guanyat les eleccions per l'escàs marge d'un diputat d'avanatge al Parlament. L'esquerra —vencedora moral de les eleccions— ha obtingut el 49,4% dels sufragis, només els mecanismes establerts per traduir els vots en escons l'han derrotada.

Els socialdemòcrates del Partit Laborista van governar ininterrompudament a Noruega durant 28 anys fins al 1981 i gaudeixen d'una gran popularitat per la seva política a favor de les reformes socials i la plena ocupació. Noruega fou un dels països més pobres d'Europa fins que van descobrir-se jaciments de

gas i petroli que van aprofitar-se per instaurar un «Estat del benestar» basat en les subvencions i els serveis socials.

La coalició governamental a tres bandes resultant d'aquestes eleccions es veurà obligada a recórrer als vots de l'ultradreta Partit del Progrés per superar les situacions difícils al Parlament. Aquesta companyia poc desitjada pot contribuir —per no haver-la d'utilitzar— a moderar el programa del Partit Conservador que no podrà mostrar-se tan atlantista com fins ara si no vol veure perillar la coalició que el manté en el poder.

Mèxic

GUANYA EL PRI

PRI	292 escons
PAN	6 escons
PARM	2 escons

El partit Revolucionari Institucional que encapçala el President mexicà Miguel de la Madrid ha guanyat de manera aclaparadora les eleccions per renovar la Cambra de Diputats i escollir els Governadors de set dels 31 estats en què es divideix Mèxic. El PRI domina tots els estaments de la vida política mexicana des de la seva fundació fa més de cinquanta anys i les acusacions de frau electoral s'han convertit ja en un tret característic del sistema polític mexicà, posant en entredit la tradició democràtica que exhibeixen els seus dirigents. Per a molts dels dirigents i militants del PRI, la pèrdua d'unes eleccions importants seria una qüestió contrària a l'interès nacional, basat encara en el clientelisme provincial.

AMB ELS VOTS DE LES MINORIES D'ESQUERRA

BOLÍVIA ESCULL UN PRESIDENT DE CENTRE DRETA

Resultats electorals

Partits	Vots
ADN d'Hugo Bánzer	28,11%
MNHR de Paz Estenssoro	26,66%
MIR de Jaime Paz Zamora	8,86%
MNRI de Jordán Pando	5,03%
MNRV de Serrate Reich	4,20%
Partido Socialista Uno	2,23%
Frente del Pueblo Unido	2,18%
MRTKL	1,79%
Partit Demòcrata Cristià	1,39%
Falange Socialista Boliviana	1,18%

La unió conjuntural dels partits de l'esquerra boliviana ha permès que Víctor Paz Estenssoro fos nomenat President de Bolívia per la Cambra de Diputats. De fet el virtual guanyador de les eleccions ha estat l'Aliança Democràtica Nacionalista i el seu representant, el general Hugo Bánzer amb un passat colpista.

A Bolívia el colpisme es gairebé una

tradició, hi han hagut tants governs militars com democràtics i aquestes eleccions —contràries a la lletra de la Constitució— van ser avançades gràcies a l'Església catòlica que va forçar un acord entre els partits polítics i el Govern per por que els greus desordres socials provoquessin una matança de civils i un nou cop d'Estat propiciat pels quadres joves de l'exèrcit.

SUÈCIA

OLOF PALME CONTINUA

Olof Palme i el bloc d'esquerres, encapçalat pel Partit Socialdemòcrata, s'han proclamat vencedors a les eleccions legislatives i municipals celebrades el passat 17 de setembre a Suècia. Els sondeigs electorals atorgaven un cert avantatge al Partit Conservador i la campanya electoral fou especialment combativa i aspra.

Durant anys les eleccions a Suècia s'han succeït amb una certa monotonia, amb el convenciment que res no canviaria substancialment fins que fos el resultat de les urnes. Després d'una llarga etapa de democràcia i prosperitat econòmica, afavorida per les circumstàncies exteriors i per un aprofitament racional dels recursos naturals, aquesta imatge s'ha desdibuixat i apareixen dues concepcions diferents del model suec, això és el que ha donat un relleu especial a aquestes eleccions.

Segons l'escrutini electoral els Socialdemòcrates tenen 159 diputats, set menys que en les eleccions anteriors, i 19 els comunistes que perden un di-

putat. Al bloc burgès els conservadors obtenen 76 diputats, deu menys que el 1982, 44 els centristes i 51 els liberals.

La peça clau que ha permès la continuïtat dels Socialdemòcrates ha estat la bona gestió econòmica dels darrers dos anys. Olof Palme és dels pocs dirigents europeus que es pot vanter d'haver defensat sempre la plena ocupació, i d'haver-la sabut compaginar amb bons resultats amb les altres magnituds econòmiques.

La disminució dels vots socialdemòcrates sembla ser que prové de les generacions més joves que voldrien veure «premiats» els seus esforços amb alguna cosa més que el dret a una jubilació garantitzada per l'Estat. Un altre punt de fricció —i en aquest existia un consens tradicional— és el de la seguretat i la política exterior. El Partit Conservador s'identifica amb els objectius militars de l'OTAN, i no amaga que considera excessiu que l'1% del PIB es dediqui a ajudar els països subdesenvolupats.

• **A l'estat indi del Panjab** el partit sij moderat Akali Dal ha aconseguit la majoria absoluta a les eleccions que se celebraren el passat 25 de setembre per escollir els diputats de l'Assemblea i el Parlament federal. El triomf de l'Akali Dal i el nomenament del seu president Surjit Singh Barnala, com a primer ministre de l'estat panjabí, suposa també un finançament per Rajiv Gandhi, que va signar amb l'anterior president d'aquest partit, l'assassinat Longowal, un acord per fer possibles aquestes eleccions.

★

• **Les eleccions presidencials a l'Iran** s'han celebrat amb una abstenció estimada en un 40% de la població. El President Ali Jamenei ha estat reelegit amb un 85,6% dels vots emesos, però aquest percentatge amaga un pèrdua de 4,6 milions de vots per al règim islàmic i reflecteix d'una manera indirecta el malestar social que provoca la continuïtat de la guerra contra l'Iraq i la situació econòmica del país.

★

• **Zimbabwe** ha celebrat les primeres eleccions des de la seva independència de la corona britànica. El ZANU-PF, partit del primer ministre Robert Mugabe, ha aconseguit 63 dels 80 escons reservats als negres per la Constitució de 1980, i el ZAPU de Joshua Nkomo ocuparà 15 escons més. Dels 20 escons reservats a la minoria blanca 15 els ha guanyat el partit de Ian Smith, el darrer governant abans de la independència.

★

• **A nova Caledònia** els independentistes del Front d'Alliberament Canac Socialista han guanyat a tres de les quatre circumscripcions electorals de l'arxipèleg francès del Pacífic sud. Aquesta victòria però, no és suficient per donar la majoria al FLNKS al Congrés Territorial que s'ha constituït com un règim transitori fins que s'organitzi el referèndum que decideixi la «independència-associació» de Nova Caledònia a França l'any 1987.

La SDI costarà 5 bilions de pessetes en 5 anys

LA «GUERRA DELS ESTELS», REAGAN CANVIA LES REGLES DEL JOC

El govern nord-americà ha començat amb l'aprovació de la Iniciativa de Defensa Estratègica un camí sense retorn envers el desequilibri de forces. El desenvolupament de les noves tecnologies és la cara agradable d'un programa que amaga, també, una escalada en la tensió internacional que amenaça amb convertir-se en una nova guerra freda.

Ronald Reagan parlà per primera vegada de la Iniciativa de Defensa Estratègica (SDI) el març de 1983, quan davant el Congrés argumentà la necessitat dels Estats Units de cobrir el seu territori amb un paraigua defensiu desplegat a l'espai.

Reagan basa aquesta iniciativa, també anomenada «guerra dels estels» en cinc punts fonamentals:

— Assegurar la protecció dels satèl·lits nord-americans d'un possible atac soviètic.

— Dissenyar i fabricar un plurisistema de destrucció dels satèl·lits enemics superior al que l'URSS té en òrbita.

— Crear un exèrcit d'astronautes capaços de dur a terme tasques defensives, mitjançant el transportador «Shut-

tle» o transbordador especial nord-americà, des de les estacions espacials creades a l'efecte.

— Crear un comandament militar unificat a l'espai que s'encarregui de coordinar totes les forces nord-americanes —terra, mar, aire i espai— en cas de guerra.

— Desenvolupar i perfeccionar armes capaces de destruir els missils soviètics abans que aquests abastin els seus objectius. Es tracta de raigs làsser (velocitat de la llum), raigs de partícules (velocitat pròxima a la llum) i projectils «intelligents», guiats per un ordinador, relativament lents, comparats amb els altres dos, però de gran eficàcia.

Per portar a terme la SDI el govern nord-americà haurà d'invertir, d'aquí a 1989, vint-i-sis mil milions de dòlars

—uns cinc bilions de pessetes— sense que pugui parlar-se d'un sistema total de defensa fins a l'any 2.005, el cost del qual és, de moment, incalculable.

Què és la SDI

Abans que res, la Iniciativa de Defensa Estratègica és un fabulós pla d'investigació de noves tecnologies que pretén traslladar a l'espai una possible guerra entre les dues superpotències.

Fins ara el concepte de seguretat nord-americà estava basat en el de la dissuasió, mercès als missils balístics amb caps nuclears múltiples (BMD), però sembla ser que aquest ha variat i, del que es tracta ara és de desenvolupar una tecnologia capaç d'interceptar el missil enemic durant les tres fases que aquest recorre abans que faci blanc: **fase propulsada**, en la qual aquest és fa-

GUERRA ESTELS

cilment detectable a causa del foc que expulsa per a la seva propulsió, però difícilment interceptable donada la brevetat d'aquesta (entre 180 i 300 segons), si bé, cas d'aconseguir-ho, en destruirien tots els caps nuclears que porta; **fase orbital**, amb una durada d'entre 5 i 20 minuts segons sigui el seu abast, en la qual els caps nuclears es dispersen cada un en busca del seu objectiu i, per tant, són difícils de destruir; i **fase terminal o de reentrada**, que dura entre 1 i 2 minuts, l'inconvenient de la qual és que si bé la intercepció es pot realitzar des de la terra, mai se sap quan farà explosió un cap nuclear, i, de vegades, que aquesta tingui lloc a l'atmosfera causa pitjors danys (cas d'un objectiu no protegit, com una ciutat per exemple) que si ho fa a terra (sobre un sil, posem per cas) on l'objectiu és endurit.

La finalitat última de la SDI estarà, doncs, en poder interceptar i destruir els missils abans que aquests hagin sortit de la segona fase. Però... com fer-ho?

És evident que els satèl·lits de comunicació constitueixen, en l'actualitat, la garantia dels estats per fer front a una guerra, i aquests serien els primers blancs en cas de conflicte. Si l'enemic no rep informació restarà desorientat i serà vulnerable.

La importància del sistema de comunicacions és tal que, per a finals dels anys vuitanta, el Pentàgon disposarà d'una xarxa de satèl·lits electrònics i meteorològics capaços d'observar amb precisió mil·limètrica objectes de la mida d'una sabata a 35.000 km de distància, però no només això, també detecten senyals que emeten els missils en ser llançats i són capaços de calcular la direcció que, en funció de les condi-

cions climatològiques, hauran de prendre els projectils tant defensius com ofensius, per tenir més efectivitat.

La preocupació de l'Administració Reagan per avançar els actuals sistemes antisatèl·lits dels soviètics ha fet que aquest estiu s'experimentés amb èxit una arma, no més gran que una llaua de tomàquet, que, llançada des de l'aire per un caça F-15, va ser capaç d'inutilitzar per col·lisió, un satèl·lit.

Quant al paraigua defensiu que proposa la Iniciativa de Defensa Estratègica, aquest es basa en la utilització de raigs làsser, raigs de partícules, làssers de raigs X i armes «intel·ligents» que es podrien llançar bé des de la terra, bé des de l'aire, i amb un complex sistema de miralls col·locat en òrbita desviar les ones energètiques que generen els làssers en busca del satèl·lit assassí.

Veus airades

Ronald Reagan s'esforça a vendre aquest projecte com a garantia per frenar la cursa d'armaments i, fins i tot, com una eina per a la reducció dels enginyers nuclears existents. Segons ell, de res no serviran els missils enemics si occident posseeix un sistema capaç de destruir-los abans que arribin al seu objectiu.

Malgrat aquesta simplicitat en el raonament, el president nord-americà ha trobat greus reticències a compartir el seu entusiasme, no tan sols per part soviètica, la qual cosa era d'esperar i de la postura de la qual en parlarem més endavant, sinó dels seus aliats occidentals i fins i tot, dels seus col·laboradors.

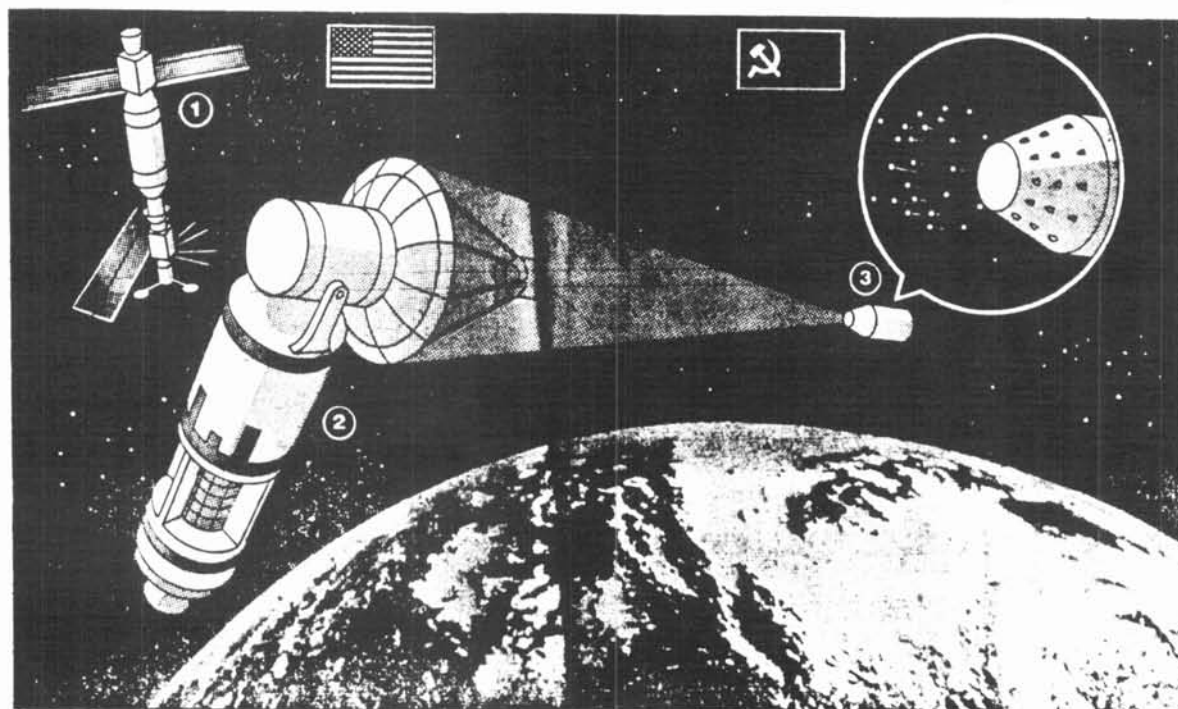
En efecte, les primeres veus airades contra el projecte foren les de l'anome-

nada «banda dels quatre» formada per Robert Mc Namara, ex-secretari de defensa, George Kenan, ex-diplomàtic, Gerard Smith, ex-negociador de les SALT i McGeorge Bundy, ex-assessor de Kennedy, els quals qualificaren la SDI com un projecte car, incert i perillós.

Per a aquests polítics nord-americans la «guerra dels estels» és, simplement, embarcar-se en una nova cursa d'armaments sense límits en despeses, durada i perill, a més dels problemes tècnics que són, en si mateixos, el més important. Segons ells, els Estats Units no posseiran la tècnica suficient per poder destruir els sils de missils soviètics fins d'aquí unes dècades i, tot i això, hi haurà un percentatge de risc molt elevat, entorn un 10 per cent, que les armes defensives no puguin destruir tots els caps nuclears llançats en un atac enemic. Percentatge que permetria destruir objectius civils i militars nord-americans.

D'altra banda, la possibilitat que els soviètics experimentessin amb sistemes per enganyar l'aparell defensiu occidental no només és viable, sinó que resultaria molt més barat i efectiu.

L'argument més important de la «banda dels quatre» a la qual s'haurien d'afegir els noms de J. Carter, W. Colby, C. Vance, D. Rusk i S. Turner és que el desenvolupament de la SDI violarà el Tractat de Limitació de Sistemes Anti-Balístics (ABMT) signat el 3 d'octubre de 1972 pels EUA i l'URSS, i podria entrar en contradicció amb els tractats, també signats pels Estats Units, sobre Prohibició de Proves Nuclears en l'atmosfera, espai exterior i sota l'aigua (PTBT), subscrit per 112 estats l'octubre de 1963, i el de principis en l'exploració i ús de l'Espai Exterior inclosa la Lluna i altres cossos celestes (OST), signat l'octubre de 1967 per 85 estats.

La resposta soviètica

El rebuig soviètic a la Iniciativa de Defensa Estratègica ha estat total des que Reagan l'anuncià el març de 1983. Quatre dies després d'això, Andropov qualificava la proposta nord-americana de molt negativa per fer efectiu el control d'armaments, i malgrat els canvis en la direcció del Kremlin els dirigents de l'URSS consideren que la SDI és un sistema ofensiu i no defensiu com pretén Reagan.

La justificació de l'actitud negativa dels soviètics a desenvolupar sistemes defensius es fonamenta en diverses raons: En primer lloc, s'ha de tenir en compte que l'estratègia militar de l'URSS radica, en gran part, en la capacitat de destruir els enginys nuclears de l'enemic, és a dir, té un caràcter ofensiu, i la possibilitat que la Iniciativa de Defensa Estratègica es fes realitat suposaria un canvi en l'orientació i estructuració de les seves forces.

Una altra raó és que qualsevol avenç tecnològic dels Estats Units en matèria d'intercepció dels missils durant les dues primeres fases (propulsada i orbital) suposaria un augment de la vulnerabilitat soviètica no tan sols quant als projectils balístics, sinó i més important, en els satèl·lits de comunicació.

Encara que hom podria continuar enumerant motius per justificar la negativa de l'URSS al desenvolupament de la SDI, potser el més important és que els dirigents del Kremlin no estan en condicions d'acceptar l'envit nord-americà per gastar milers de milions de dòlars en investigació. D'aquí que s'hagin afanyat a denunciar la SDI com una possible violació del Tractat ABMT i a integrar la reducció de les armes espacials dins les converses de Ginebra.

El nou tarannà que Gorvatxov ha imprès a la política exterior soviètica ha agafat a contrapeu l'administració nord-americana, tot començant pel propi president, que no va saber què dir quan, poques setmanes abans que s'iniciï la cimera entre ambdós dirigents, Eduard Shevardnaze, ministre d'afers exteriors soviètic, oferí a Max Kampleman, cap de la delegació nord-americana a Ginebra, la reducció en un 50 per cent dels seus respectius arsenals nuclears, limitació del nombre de caps nuclears per míssil i reducció del nombre de caps nuclears a canvi de la prohibició d'investigar en laboratori o fer proves en l'espai exterior amb armes anti-satèl·lits —és a dir, la paralització de la SDI o «guerra dels estels». La proposta incloïa, també, la renúncia dels soviètics a instal·lar els missils SS-24 i SS-25 si Estats Units feia el mateix amb els MX.

Per primera vegada, l'inquilí de la Casa Blanca no va poder qualificar els rusos de propagandistes i anuncià que les negociacions serien «dures, però prometedores». De moment, els observadors polítics esperen amb impaciència els dies 19 i 20 de novembre en què ambdós dirigents es reuniran a Ginebra, si bé el fet que els temps de seguretat i control d'armament ocupin el quart lloc, després dels drets humans, problemes regionals i temes bilaterals, en la cartera de Ronald Reagan fa pensar que els posicionaments no variaran massa després d'aquesta cimera.

El projecte Eureka

Europa ha rebut amb molta prudència l'oferta nord-americana d'entrar a formar part de la SDI. Països com França, el Regne Unit o Alemanya, tenen clar que aquesta pot ser l'última oportunitat per pujar al tren del desenvolupament de les noves tecnologies, del qual Japó i EUA són la màquina locomotora. Ara bé, per sobre del desequilibri entre els blocs que pugués resultar de la incorporació dels estats europeus a la Iniciativa de Defensa Estratègica, hi ha interessos polítics i econòmics que, si més no, els fan dubtar davant les propostes suposadament tan avantatjoses que fa el govern nord-americà.

Mentre que Helmut Kohl i Margaret Thatcher han manifestat el seu suport a la SDI, François Mitterrand ha llançat a la palestra una alternativa coneguda com el Projecte Eureka.

Bàsicament es tracta que la CEE i, fins i tot, els altres països europeus col·laborin en una tasca comuna per al desenvolupament de les noves tecnologies amb finalitats civils. Aquest programa aniria encaminat a aprofitar més i millor la part dels pressupostos que l'Europa occidental dedica a la investigació, que és el mateix que hi dediquen els Estats Units i el doble que el Japó, però amb la meitat de resultats, donada la dispersió i la duplicitat dels esforços.

El govern francès té por que la SDI pugui servir perquè la desunió al si de la CEE sigui un fet, i desconfia de les ofertes que algunes empreses nord-americanes han fet a diferents estats per col·laborar en el desenvolupament sectorial de la Iniciativa de Defensa Estratègica, perquè això podria suposar una fugida de cervells cap els Estats Units i, el que és més important, que les indústries treballessin sota llicència nord-americana, sense que després poguessin reexportar els productes per ser qualificats de tecnologia de doble ús.

Sembla ser que la proposta de François Mitterrand, tot i essent poc precisa, està adreçada a crear un projecte comú, els nexes del qual no serien les utilitzacions militars o de defensa europea sinó la revolució tecnològica que s'endivina, i així, el pla Eureka fixa sis grans camps d'actuació amb aplicacions civils: desenvolupament de la microelectrònica, nous materials, òptica electrònica, làsser de gran potència, ordinadors de la cinquena generació i intel·ligència artificial i acceleradors de partícules.

Tot i compartint l'esperit últim del projecte, els països de la CEE, Portugal i Espanya inclosos, desconfien de la poca precisió de l'Eureka, on no es fixen les fórmules de participació, pressupostos ni àrees d'actuació. En la ment de molts dirigents hi ha el fantasma dels programes de cooperació creats, sobretot amb finalitats militars, com l'«Esprit» sobre investigació i desenvolupament de tecnologia de la informació, «Jet» sobre fusió nuclear, «Brite», etc., que, encara que modestos, són els primers passos per a projectes més ambiciosos, i on han sortit ja les primeres diferències. Si a això afegim que les empreses nord-americanes Boeing, Lockheed i Rockwell, que han aconseguit els millors contractes per desenvolupar la SDI, han fet ofertes a alguns governs per col·laborar-hi, no és d'estranyar el retard d'Europa a pronunciar-se cap a una opció o l'altra.

Hi ha encara un punt per definir, i és la postura que l'OTAN prendrà davant la iniciativa nord-americana. L'atractiu per als membres de l'Aliança de disposar d'un paraigua defensiu no els fa oblidar que, cas d'embarcar-se en el projecte, l'estratègia militar, probablement, hauria de canviar tot donant més importància a les armes convencionals i nuclears no balístiques. La necessitat d'aquestes últimes serien cobertes pels Estats Units amb tot el que això suposa. Però, a més, França i el Regne Unit tindrien un problema addicional amb els seus armaments nuclears si l'URSS es decidís, finalment, a desenvolupar també la SDI.

Conscient del risc del joc, el govern nord-americà ha utilitzat la 31 Assemblea de l'OTAN a San Francisco, celebrada aquest mes d'octubre, per vendre als seus aliats els avantatges de la «guerra dels estels», però és evident que per a Europa és encara molt aviat per prendre una determinació final. ■

Anna Dionis

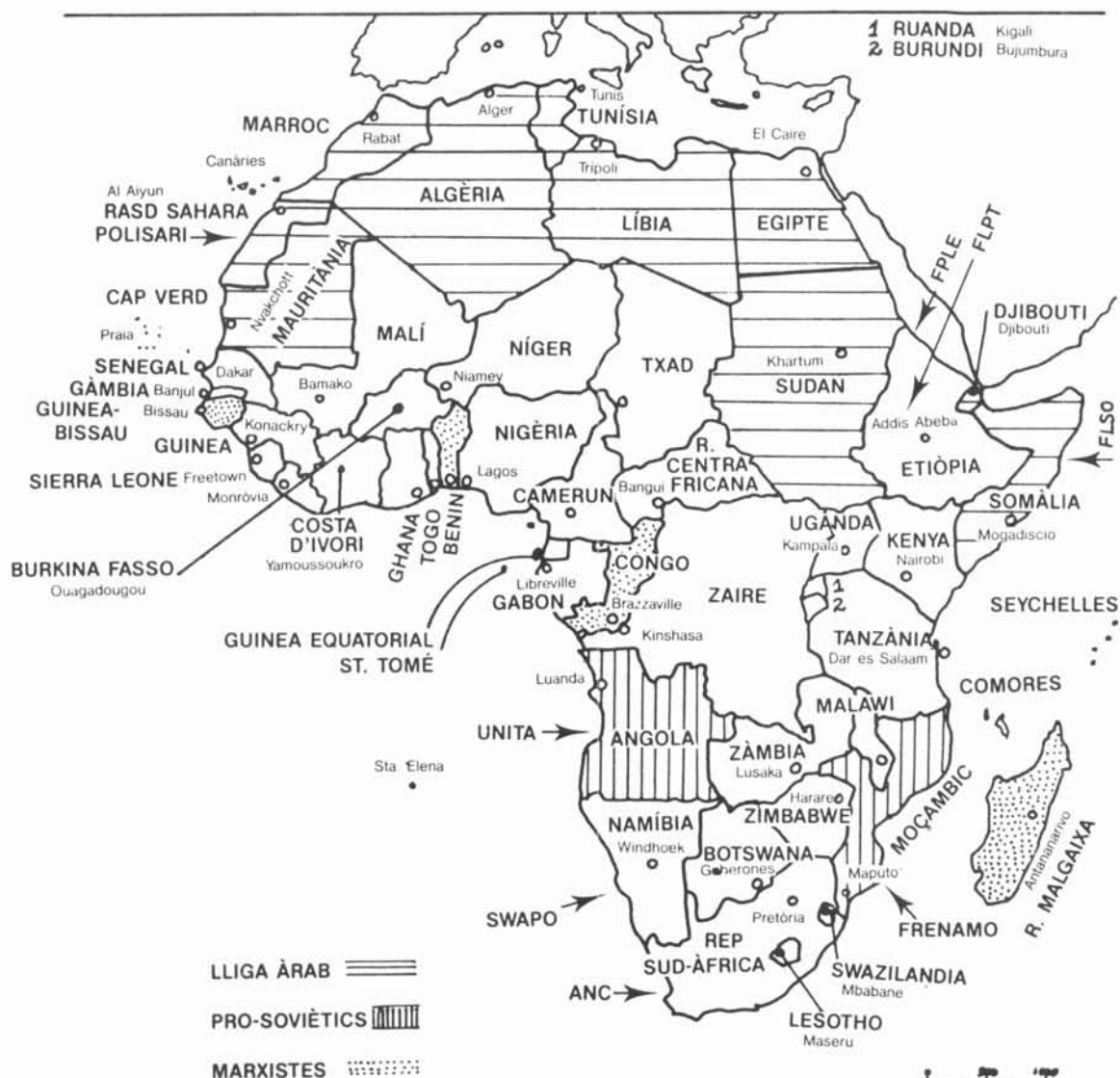
ÀFRICA AVUI

Referència actualitzada dels 53 estats africans

ALGUNES CONCRECCIONS SOBRE LA POLÍTICA DE L'ÀFRICA AVUI

La joventut del continent africà i el fet que la seva configuració s'ha consolidat a partir de 1950 fa que aquest sigui un gran desconegut per a un sector important de la població. Els importants canvis polítics operats durant els anys seixanta i setanta i els esporàdics però freqüents cops d'Estat que han afectat el continent africà han fet desactualitzar ràpidament els intents de fer mapes polítics d'estudi contemporani d'Àfrica. Encara avui trobem llibres d'estudi en els quals, per exemple, presenten Guinea com un sol Estat. Un altre factor que ha contribuït a la confusió entorn als recents països africans és el freqüent canvi de nomenclatures, tant pel que fa a les seves ca-

pitals com als noms propis dels Estats. Un fet molt legítim si es té en compte que aquests països arribaren a la independència amb el nom que els havia atorgat la potència colonitzadora. ¿Què més lògic que canviar-ho després? De l'actualització que es pretén en aquest treball, destaca la proliferació d'Estats regits militarment, tant els pro-soviètics com els pro-occidentals i la manca de democràcies sòlides. Sobre el mapa es detallen tres de les característiques diferenciadores dels estats moderns més importants: els de la Lliga Àrab, els pro-soviètics i els règims socialistes. Així també s'indica els països que tenen oposició armada.

ÀFRICA AVUI

Núm. Estat	Any Independ.	Capital	Primera Autoritat	Influència Política	colonial	
1	Algèria	1962	Alger	Chadli Benjedid (P)	Socialista	francesa
2	Angola	1975	Luanda	José E. Dos Santos (P)	Socialista	portuguesa
3	Benin (ex-Dahomey)	1960	Porto Novo	Mathieu Kerekou	militar (marx-len.)	francesa
4	Botswana	1966	Gaberones	Quett Masiré (Pres)	dem. parlam.	britànica
5	Burquina Faso (ex-Alt Volta)	1960	Ouagadoudou	Thomas Sankara	militar	franco-brit.
6	Burundi	1962	Bujumbura	Jean Baptiste Bagaza	presidencialista	belga
7	Cap Verd	1975	Praia	Aristides Pereira (P)	socialista	portuguesa
8	Camerun	1960	Yaundè	Paul Biya (P)	presidencialista	franco-brit.
9	República Centrafricana	1960	Bangui	Kolingba (gral.)	militar	francesa
10	Comores	1975	Moroni	Ahmed Abdallah (P)	presidencialista pro-occidental	francesa
11	Congo	1960	Brazzaville	Denis Suassu Nguesso (col.)	socialista	francesa
12	Costa d'Ivori	1960	Yamoussoukro (ab. Abidjan)	Houphouet Boigny (P)	dem. parl.	francesa
13	Djibouti	1977	Djibouti	Hassan Gouled Aptidon (P)	dem. parl.	francesa
14	Egipte	1922	El Caire	Hosni Mubarak (P)	dem. parl.	britànica
15	Etiòpia	1941	Addis Abeba	Mengistu Hailè Mariam (col.)	socialista pro-soviètica	britànica
16	Gabon	1960	Libreville	Omar Bongo (P)	dem. parl.	francesa
17	Gàmbia ¹	1965	Banjul	David Kweisi Jawara (P)	dem. parl.	britànica
18	Ghana	1957	Accra	Jerry Rawlings	militar rev. popul.	britànica
19	Guinea	1958	Conakry	Lausana Conté (col.)	militar	francesa
20	Guinea-Bissau	1975	Bissau	J.B. Vieira (gral)	militar (marx-len.)	portuguesa
21	Guinea Equatorial	1968	Malabo (abans Bata)	T. Obiang	militar	espanyola
22	Kenya	1963	Nairobi	Daniel Arap Moi (P)	Dem. parl.	britànica
23	Lesotho	1966	Maseru	rei Mosheshoe	monarquia	britànica
24	Libèria	1847	Monròvia	Samuel K. Doe (gral.)	militar pro-occid.	nord-americana
25	Libia	1951	Tripoli	Muamar el Kadhafi	rev. popular	brit-francesa
26	Rep. Malgaixa	1960	Antananarivo	Didier Ratsiraka (P)	rep. pres. pro-socialista	francesa
27	Malawi	1964	Lilongwe (ab.Zomba)	Zamazu Banda (P)	presidencialista	britànica
28	Mali	1960	Bamako	Mussa Traoré (P)	presidencial pro-occidental	francesa
29	Marroc	1956	Rabat	Hassan II	monarq. parl.	franco-esp.
30	Maurici	1968	Port Louis	Ancerood Jugnauth (P)	dem. parl.	franco-brit.
31	Mauritània	1960	Nuakchott	Juna Uld Jaidalla (P)	socialista	francesa
32	Moçambic	1975	Maputo (ab. Lourenço Marques)	Samora Machel (P)	socialista (marx-lenin.)	portuguesa
33	Namibia	—	Windhoek	Independència en conflicte ONU/Sud-àfrica		sud-africana
34	Niger	1960	Niamey	Seyni Kountché (gral.)	militar	francesa
35	Nigèria	1960	Lagos	Babangida (gral.)	militar pro-occidental	britànica
36	RASD Sahara	—	al-A'yun	Mohamed Abdelaziz (P) (territ. sota control del Marroc)	militar alliber.	espanyola
37	Ruanda	1962	Kigali	Juvenal Habyariman (gral.)	mil. presidenc.	belga
38	São Tomé i Príncipe	1975	São Tomé	Manuel Pinto da Costa (P)	socialista	portuguesa
39	Senegal ¹	1960	Dakar	Abdou Diouf (P)	dem. parl.	francesa
40	Seychelles	1976	Victoria	Albert René (P)	dem. parl.	brit-francesa
41	Sierra Leone	1961	Freetown	Siaka Stevens (P)	dem. parl.	britànica
42	Somàlia	1960	Mogadiscio	Syad Barré (P)	socialista	brit-italiana
43	Swazilàndia (Ngwane)	1968	Mbabane	Sobhuza II	monarquia	sud-africana
44	Sudan	1956	Khartum	Sewar al Dahab (gral.)	militar	britànica
45	Sud-àfrica	1910	Pretòria (abans El Cap)	Pieter Botha (P)	Rep. parlam. exclus. blancs	brit-holandesa
46	Tanzània	1964	Dar es Salaam	Julius Nyerere (P)	dem. parl.	britànica
47	Togo	1960	Lomé	Gnassingbé Eyadema (gral)	militar pro-occidental	francesa
48	Tunisia	1956	Tunis	Habib Bourguiba (P)	presiden.	francesa
49	Txad	1960	Ndjamena (abans Fort-Lamy)	Hissene Habré	militar	francesa
50	Uganda	1962	Kampala	Tito Okello (gral.)	militar	britànica
51	Zaire	1960	Kinshasa	Mobuto Sese Seko (P)	rev. pop. soc.	belga
52	Zàmbia	1964	Lusaka	Kenneth Kaunda (P)	dem. parl.	britànica
53	Zimbabwe (a. Rhodèsia)	1970	Harare (abans Salisbury)	Robert Mugabe (P)	dem. parl.	britànica

(1) Senegal i Gàmbia són estats federats des de 1981.

(2) Existeixen quatre estats només reconeguts per la Rep. Sudafricana que son Transkei, Ciskey, Venda i Bophutha-Tswana. El més important és el primer, una democràcia parlamentària d'inspiració sudafricana presidida per Botha Sigcau.

(3) Pel que fa als territoris africans sota control de potències europees, el Regne Unit domina: Sta. Helena, Ascensió i Tristan de Cunha. França controla: Mayotte, Reunió (DOM); i Espanya, les illes Canàries i Ceuta i Melilla.

Quan s'acompleixen 54 anys de la seva constitució

LA COMMONWEALTH, EIX DE LA DESCOLONITZACIÓ

Parlar de la Commonwealth és parlar de l'instrument polític que ha fet servir el Regne Unit per assegurar-se que, quan les seves colònies accedissin a la independència, els interessos britànics —econòmics fonamentalment— no patissin pèrdues greus.

Lluny de definir-la com una Comunitat estrictament econòmica, la Commonwealth neix de l'aplicació pràctica de la teoria política de l'imperialisme britànic basada en un programa d'acció que aplega les aspiracions ideològiques, econòmiques i humanitàries de les colònies de la qual J. Chamberlain va ser el seu major impulsor.

Els antecedents

El fet que la colonització dels territoris que formaven l'Imperi no fos fonamentalment militar, sinó a través de comunitats de colons que establien en els nous territoris models polítics similars als de la metròpolis, va fer que el camí d'aquests envers la independència no es realitzés —llevat de les comunitats afro-asiàtiques— de manera traumàtica, ans al contrari, els diversos governs de Sa Majestat propiciaren l'autonomia de les colònies blanques.

Així es formaren federacions regionals i continentals que arribaren a tenir constitucions pròpies. Són els casos successius de Canadà que el 1867 promulgà la seva Constitució; Austràlia (1900) que creà la seva pròpia Commonwealth; Nova Zelanda (1907) i Àfrica del Sud que constituí, superada la guerra del Boers (1899-1902) la Unió Sud-africana el 1909.

El camí envers la Comunitat es realitzà mitjançant conferències colonials. Les dues més importants són, sens dubte, la Conferència Colonial d'Otawa el 1894, en la qual es definí formalment la situació d'aquests territoris, i la de 1907 en la qual s'acordà l'ús del terme «Domini» en lloc de «colònies» per a aquells territoris de població blanca, amb govern responsable i Constitució pròpia, a més de la celebració de conferències imperials cada quatre anys, anul·lant les colonials, i, finalment, la formació d'un cos de personal general imperial.

D'aquesta forma, Canadà, Austràlia, Nova Zelanda i Àfrica del Sud esdevien territoris associats del Regne Unit, i la seva independència era, gairebé, un fet.

La contribució d'aquests dominis en la primera contesa bèl·lica mundial i el període d'entreguerres fou fonamental per a la creació definitiva de la Comunitat. Balfour, president de la Conferència Imperial de 1926, definí, en el seu informe, les bases de l'Imperi Britànic en el qual reconeixia comunitats autònomes «amb situació legal d'igualtat, i que no estan, de cap manera, subordinades l'una a l'altra per a tot el que afecti assumptes interns o exteriors, encara que sí unides per una fidelitat comuna a la Corona i lliurement associades com a membres de la Comunitat Britànica de Nacions (...)

Cada membre autònom de l'Imperi és, ara, amo del seu destí, i la igualtat d'estatut és el principi fonamental que governa les nostres relacions interimperials».

Finalment l'11 de desembre de 1931 se signà l'acord de creació de la Comunitat Britànica per l'Estatut de Westminster, en el qual participaren el Regne Unit, Canadà, Irlanda, Nova Zelanda, Austràlia, Àfrica del Sud i Terranova. Amb aquest estatut el govern de Londres diferenciava les relacions polític-econòmiques que mantindria amb els estats membres de la Comunitat Britànica de Nacions, de la resta de les seves possessions colonials, situades a l'Àsia, a l'Àfrica i al Carib.

Els prolegòmens de la II Guerra Mundial significaren un canvi en la interrelació de forces entre les grans potències i, si més no, també entre aquelles i llurs territoris depenents. Per al Regne Unit la victòria aliada suposà que nacions com l'Índia i el Pakistan, que havien participat en la contesa, reclamessin de forma immediata la independència, a la qual arribarien el 1947.

Els britànics trobaren en la Commonwealth la sortida honorable d'Àsia, a la vegada que el manteniment dels interessos econòmics que la Corona tenia a la zona.

La integració de l'Índia i el Pakistan dins la Comunitat Britànica suposà la transformació d'aquesta, donant cabuda a les comunitats afro-asiàtica, i, per tant, englobant totes aquelles colònies

que, una vegada aconseguida la independència, volguessin formar-ne part.

Els problemes de l'ampliació

Així, doncs, la nova Commonwealth es defineix com un mecanisme de cooperació entre països sobirans vinculats per lligams econòmics, polítics i ideològics.

Les reticències amb què el Parlament Britànic acceptà l'entrada d'estats asiàtics dins la Comunitat foren callades amb arguments econòmics. Malgrat haver d'abandonar l'Índia, el govern de Sa Majestat no tenia perquè perdre les garanties dels seus interessos a la regió.

La tradició demòcrata, l'esperit científic i l'imperi de la llei foren l'herència que deixaren els britànics en els territoris colonitzats per ells, per tant, una vegada independents, aquests, generalment, continuaven mantenint les mateixes formes polítiques, sense que fos excessivament complicat el diàleg entre els països.

La integració de l'Índia dins la Commonwealth suposà una nova forma d'entendre l'intercanvi. D'una banda, el nou estat s'assegurava una cooperació econòmica, científica i tècnica per sortir del subdesenvolupament i, d'una altra, països com Canadà, Austràlia, Nova Zelanda i, especialment, el Regne Unit, lluny de perdre mercats, potenciaven la línia directa d'importació i exportació dels productes, tot enfortint les economies de la postguerra i mantenint la seva presència en zones d'estratègia política vital.

L'afebliment del Regne Unit com a nació predominant dins la Commonwealth després del 1950 ha estat progressiu. D'una banda, el govern indi de Nehru fou l'abanderat dels països del Tercer Món en la lluita contra qualsevol tipus de colonialisme, ja sigui econòmic o ideològic. D'aquí que, lluny de participar obertament en el joc de les dues superpotències per guanyar-se aliats en les seves respectives zones d'influència, lluités per trobar una tercera via, defensant el no alineament dels països subdesenvolupats.

I així, dins la Commonwealth, es creà un focus de fricció entre els governs «defensors de la democràcia i el món lliure» als quals donava suport els Estats Units, i els defensors de la neutralitat entre ambdós blocs.

D'altra banda, tant Canadà com Austràlia cercaren progressivament la seva seguretat més enllà del Regne Unit. Les aliances amb els successius governs nord-americans s'afermaren. Per part del Canadà la seguretat entrava dins d'un pla de defensa general en el qual participaven totes les potències europees a més dels EUA; és a dir l'OTAN.

Els australians reivindicaren el seu dret a ser els «defensors» del Pacífic Sud, amb el suport del seus aliats a la guerra, els nord-americans i els neozelandesos. De forma que el 1951 se signava amb els Estats Units l'Acord de Seguretat del Pacífic (ANZUS). Londres no fou acceptat per a signar el tractat.

El rol del Regne Unit dins la Commonwealth ha esdevingut el de conciliador entre les diferents postures, sense que això signifiqui que ho hagi sabut fer prou bé com per no rebre crítiques d'ambdós bàndols.

És clar que la Commonwealth Relation Office podia compartir secrets de defensa amb els governs d'Àfrica del Sud, Canadà i Austràlia, però hi hagué moltes reserves per a fer-ho amb els règims afro-asiàtics els dirigents dels quals s'havien de protegir del «mal del comunisme».

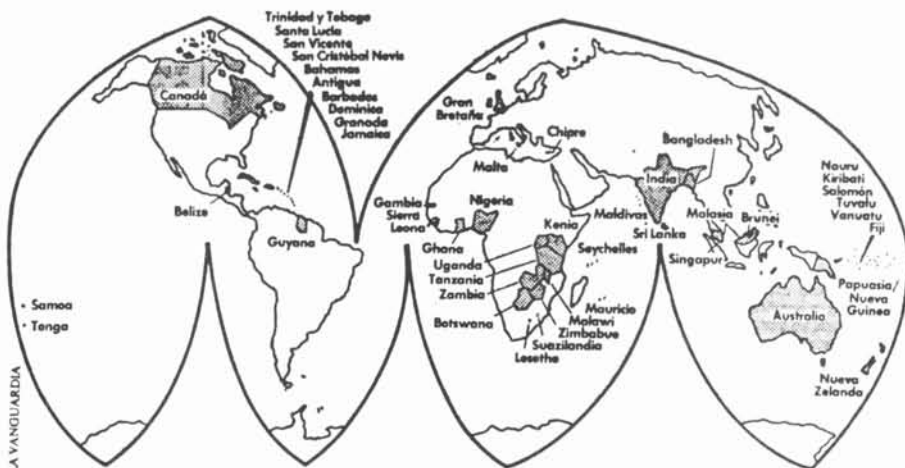
La intervenció britànica al conflicte de Suez, el 1959, agreujà la divisió entre els membres de la Commonwealth. A les veus airades dels representants dels països del Tercer Món, a l'ONU, s'afegiren les de Canadà i Àfrica del Sud que votaren en contra de Gran Bretanya a les Nacions Unides.

La dècada dels seixanta fou especialment difícil per a una Comunitat en la qual els pobles de color eren ja majoria.

El 1961, la Unió Sud-africana, pressionada per tots els organismes internacionals per la seva política de l'apartheid, abandona la Commonwealth.

Quatre anys després, Ian Smith, cap del govern minoritari blanc de Rhodèsia proclama la independència del govern anglès, el 1966 abandona la Comunitat i es transforma en república l'any 1970, radicalitzant la seva política, tot enfrontant-se amb els moviments nacionalistes africans ZANU i ZAPU.

La guerra de Biafra, la proclamació de Malàsia com a república independent arran els conflictes d'aquesta amb Singapur; el conflicte indo-pakistaní i la constitució de Bangla Desh com estat independent o la dictadura d'Idi Amin Dadà a Uganda, són alguns dels problemes més rellevants als quals hagué d'enfrontar-se la Commonwealth durant aquesta època.

Si bé cal subratllar com a èxit important de la mateixa l'acord de Londres del 1979 per solucionar pacíficament la qüestió rhodesiana, mitjançant el qual es constituïa la República de Zimbawe com a Estat i Robert Mugabe es convertia en el cap d'un govern multiracial.

La «sterling zone»

Però si en el camp polític les divergències entre els Estats no trigaren a aparèixer, la constitució de la Commonwealth com a comunitat econòmica, amb un sistema de preferències duaneres i economies complementàries basades en l'anomenada «sterling zone» o zona esterlina, tampoc no va resistir la transformació interna de la Comunitat Britànica.

Durant la II Guerra Mundial la zona esterlina funcionà prou bé, però acabada aquesta, el dòlar es converteix en la moneda més usual d'intercanvi, i l'economia de postguerra obliga el govern anglès a devaluar la lliura en diverses ocasions.

Front això, els països de la Commonwealth amb monedes fortes, com Canadà, es neguen a seguir els alts i baixos de la moneda britànica i conserven el valor de la seva divisa creant el seu propi banc central, mentre que l'Índia, Pakistan i Malàsia, principals detentadors de la balança esterlina, retiren a poc a poc, els fons per fer front a les despeses de desenvolupament dels seus respectius països.

Quan la lliura esdevingué convertible i foren suprimits tots els aspectes restrictius, les fronteres de la Commonwealth i de la zona esterlina es diferenciaren cada vegada més, de manera que gairebé cada país de la Comunitat devaluà la seva moneda quan el 1967 el govern britànic, davant les dificultats financeres, deprecià la lliura.

Així, doncs, el 27 de juny de 1972 la

zona esterlina desaparegué oficialment.

L'entrada del Regne Unit a la CEE acabà per transformar el sistema de preferències duaneres. En deu anys tant les importacions com les exportacions d'Anglaterra a la CEE es duplicaren. Canadà incrementà els intercanvis comercials amb els Estats Units, Japó amb els països de l'Est i la Comunitat Econòmica Europea, mentre que Austràlia, a més dels EUA, els feia, principalment, amb Japó i Xina. L'Índia, per la seva part, no estava disposada a pagar més a Gran Bretanya pels mateixos productes que li oferien altres potències i l'intercanvi de la CEE amb els països africans, salvades les primeres reticències, es feren més freqüents.

Què és avui la Commonwealth?

Formada per 48 estats membres, des de la Conferència de Singapur, celebrada el gener de 1971, la Commonwealth es defineix com una associació molt «sui generis» en la qual regeix el voluntarisme dels governs per formar-ne part.

S'organitza mitjançant tres tipus de sessions: **plenàries**: a les quals es dona molta publicitat; **secretetes**: formades pels primers ministres dels diferents països i pel secretari general, i **executives**: a les quals hi assisteixen els caps de govern acompanyats d'un conseller. Aquestes dues darreres són les més importants.

Les reunions no poden durar més d'una setmana, i des de fa uns anys s'han convertit en un segon fòrum de diàleg Nord-Sud. Tal com ho proven les conferències de 1981 a Melbourne i de 1983 a Nova Delhi, en les quals es donà prioritat al desenvolupament econòmic i al progrés social del Tercer Món, a l'intercanvi Nord-Sud i a l'establiment d'un nou ordre econòmic mundial. ■

Anna Dionís

Entrevista amb Fernando Perpiñá-Robert

LA REESTRUCTURACIÓ D'EXTERIORS RESPON A UNA MAJOR PLANIFICACIÓ GLOBAL

Fernando Perpiñá-Robert, subsecretari del Ministeri d'Afers Exteriors, explica en què consisteix la reestructuració del Ministeri, així com la preocupació existent per una major planificació per tal d'aconseguir una més acurada coordinació en les tasques polítiques i tècniques del Ministeri.

El senyor Perpiñá-Robert entén que el pressupost pel 86 per aquest departament no és molt quantios però suficient, ja que una reforma d'aquestes característiques no es pot portar a terme en un sol exercici pressupostari sinó que caldrà un increment progressiu de diners en anys posteriors. En el camp específic de la cultura espanyola a l'exterior creu fonamental l'exportació d'una política diversificada de totes les cultures del país.

¿Quines han estat les línies fonamentals de la reforma duta a terme darrerament al Ministeri d'Afers Exteriors? (¿en què ha consistit la reforma, què pretén, quins avantatges...?)

La reestructuració del Ministeri d'Afers Exteriors no constitueix un fi en si mateix, sinó un primer pas per a la necessària reforma del servei exterior espanyol.

Bàsicament, el Ministeri s'estructura en quatre grans àrees sota dependència del Ministeri d'Afers Exteriors: la Secretaria d'Estat per a les Comunitats Europees, la Secretaria d'Estat per a la

Cooperació i per a Iberoamèrica, la Secretaria General de Política Exterior i la Subsecretaria.

La Secretaria d'Estat per a les Relacions amb les Comunitats Europees passa de ser una unitat de negociació a ser una unitat de gestió integrada totalment en l'estructura orgànica del Ministeri d'Afers Exteriors. La Secretaria d'Estat per a la Cooperació i per a Iberoamèrica es configura com una unitat de la qual depenen tots els serveis dedicats a la cooperació tant en l'àmbit cultural com econòmic i tècnic, encara que amb un pes iberoamericà tan important que fins i tot es reflecteix en la

mateixa denominació de la Secretaria d'Estat. La Secretaria General de Política Exterior és una «super-Direcció General», de la qual depenen totes les Direccions Generals de caràcter polític i distribució geogràfica o multilateral. Finalment, de la Subsecretaria clàssica passen a dependre orgànicament una sèrie d'unitats concretes del Ministeri com la Direcció General d'Afers Consulars, la del Servei Exterior i la Secretaria General Tècnica.

D'altra banda, la reestructuració reflecteix la preocupació per atendre millor els àmbits de la planificació i de la gestió econòmica a través de la creació del

Gabinet de Previsió i Anàlisi i de la Subdirecció General de Control de la Gestió.

En definitiva, es tracta d'una reforma que pretén, mitjançant un molt important reforçament de l'estructura orgànica del Ministeri, fer front a la nova dimensió de la política exterior espanyola i, especialment, al repte que suposa el nostre proper ingrés a les Comunitats Europees.

La creació de la Secretaria d'Estat per a la Coordinació Internacional ¿permetrà la coordinació dels diversos Departaments?

¿Es preveu l'aprovació de la Llei de Cooperació?

Efectivament, l'alt nivell orgànic que s'ha donat a la unitat responsable de tots els temes relatius a la cooperació internacional fa possible una eficaç coordinació de les activitats d'aquest caràcter dels diferents Departaments ministerials. Per tot això, és possible que aquesta imprescindible coordinació pugui realitzar-se sense necessitat del marc normatiu que suposaria una Llei de Cooperació Internacional.

Els recursos previstos als Pressupostos de 1986 ¿permetran el desenvolupament de la reforma prevista?

Aquesta pregunta em va ser formulada a la Comissió de Pressupostos del Congrés fa alguns dies, i la meua resposta va ser afirmativa: el Pressupost del Ministeri d'Afers Exteriors per 1986, malgrat que encara suposa un percentatge molt petit dels Pressupostos Generals de l'Estat, ha estat elaborat de manera que els projectes del Departament per al proper any, pel que fa a la reforma del servei exterior, queden degudament atesos.

f. moreira

De tota manera, una reforma tan ambiciosa com la que tenim entre mans no pot completar-se, naturalment, en el termini d'un any. Caldrà, per tant, que els Pressupostos d'exercicis posteriors responguin a aquests objectius de reforma considerats prioritaris pel Govern.

¿Com es pensa intensificar la presència espanyola i la pluralitat de les seves cultures a l'estranger?

Mitjançant una política que permeti la coordinació entre els diferents Departaments ministerials que, d'una manera o d'una altra, tenen interès en la projecció cultural d'Espanya vers l'exterior, i també mitjançant una política selectiva de projectes que permeti concentrar-se en objectius realment eficaços per a la promoció de la cultura espanyola més enllà de les nostres fronteres.

I, naturalment, una autèntica política exterior en l'àmbit cultural seria inimaginable, si no contemplés com elements essencials de la mateixa l'aportació de

tota la diversitat de les cultures del país.

¿Quin paper creu que poden jugar les institucions com el CIDOB en el coneixement de les nostres relacions exteriors?

Molt important. Durant anys, la política exterior, les relacions internacionals, han estat, al nostre país, un sector pel qual l'opinió pública sentia un interès relatiu. Es considerava com quelcom reservat al món polític i, fins i tot, a la diplomàcia. Els esforços d'institucions que, com el CIDOB, tracten d'incorporar al públic en general els grans debats sobre política exterior són, per tant, una contribució molt eficaç per aconseguir que la política exterior espanyola sigui el resultat d'un suport popular a les grans decisions que han d'adoptar-se, en altres paraules, que sigui una veritable política d'Estat. ■

Redacció DOSSIER-CIDOB

«MATERIALS DE DEBAT»

Recull d'articles sobre temes d'actualitat.

Darrers títols:

• TUNEZ	500 Ptes.	• XILE	600 Ptes.
• ORIENT MIG/2	300 Ptes	• GUATEMALA/2	475 Ptes.
• NICARAGUA	400 Ptes.	• URSS	500 Ptes.
• FILIPINES	525 Ptes.	• L'ALIMENTACIÓ I LA FAM	850 Ptes.

En preparació: L'APARTHEID

Es poden rebre per contrareemborsament.

Comandes: **CIDOB Tel. 215 89 49**

LA DEFINICIÓ NACIONALISTA DEL LÍDER MILITAR DE GHANA

Discurs del tinent J.J. Rawlings amb motiu dels 50 anys de la Confederació Asante

Aquest any el poble Asante celebra el 50 aniversari de la restauració de «Asanteman» o Confederació Asante. La Confederació va ésser restaurada el 31 de gener de 1935, per l'administració colonial britànica, després que els mateixos britànics l'haguessin destituïda el 1896.

La Confederació Asante data de finals del segle XVII en què el mític rei Osei Tutu (aproximadament 1680-1712 o 17) ajudat pel seu conseller, el sacerdot Akomfo Anokye, varen aconseguir formar la unió de tots els regnes Asante per lluitar pels interessos comuns, amb una capital establerta a Kumasi. La Confederació va formar un fort imperi que comprenia tot el que avui és Ghana, i part dels actuals Togo, Benin i Costa d'Ivori. L'Imperi Asante va ésser un dels més brillants de l'època per la seva riquesa, cultura i complexa administració. L'Imperi Asante va decaure a mitjan segle XIX fins que el 1896 els britànics van envair Kumasi, van empresonar l'Asantehene (rei d'Asante), Prempeh I, i membres de la seva família i Consell, i els van deportar al castell d'Elmina, mesos més tard van ésser deportats a Sierra Leona i el 1900 a les Illes Seychelles. El territori Asante va ésser annexionat a la Corona Britànica el 1901.

El 1924 Prempeh I va ésser repatriat però fins el 1926 no va ésser reconegut com a Kumasi, és a dir, rei de Kumasi però no rei d'Asante. El 1931 Prempeh I morí i el seu successor, Otumfuo Osei Agyeman, Prempeh II, no va ésser reconegut com a Asantehene fins el 1935.

Entre els diferents actes celebrats per commemorar l'aniversari, el més brillant ha estat la celebració del Gran Durbar (o reunió dels caps). L'acte ha tingut lloc a l'estadi esportiu de Kumasi, el 31 de gener d'aquest any. L'actual Asantehene, Otumfuo Opoku War II, va rebre tots els caps de les divisions administratives Asante, que hi van acudir magníficament engalanats, fent demostració de riquesa i esplendor. També estaven presents delegats de països estrangers en representació diplomàtica al país i gran nombre d'espectadors, en total s'estima un global de 200.000 persones. També va acudir a saludar l'Asantehene l'actual dirigent de l'estat ghanès, Tinent aeri J.J. Rawlings.

Al gran Durbar es va exhibir l'*Asikadwa*, tamburet d'or, símbol de l'ànima dels Asante, creat per Osei Tutu i Akomfo Apokye, és el símbol de poder i d'aliança entre els membres de la confederació Asante. No s'havia exhibit des de feia catorze anys.

A continuació s'ofereix la traducció del discurs efectuat per J.J. Rawlings, que és una bona referència de les relacions, a vegades tenses, entre les institucions tradicionals i la moderna visió d'estat.

Kumasi, Juny de 1985
Rosa Ma. Druguet Tantiñà
Ignasi de Bes Ordóñez

JERRY RAWLINGS A L'ESTADI DE KUMASI (31/1/85)

El «Durbar» serà recordat: ¿què hi afegirem al sentit d'apreciació de la bellesa? Hem de ser tan inspirats pels antecedents històrics d'aquest «Durbar» com per la bellesa de la seva presentació.

Nosaltres avui no estem fent història, millor dit, nosaltres estem celebrant història. Estem en aquest «Durbar», rememorant la història feta ja fa alguns anys per gent que avui ja no està viva. La història de gent d'abans i de després que el colonialisme la dominés.

Hi ha un exemple de valor, sacrifici, desinterès, resolució i originalitat. Un nom sobresurt per damunt de tots els altres d'aquesta era. És el de Yaa Asantewaa. Un monument de caràcter nacional s'està fent en la seva memòria. La més gran medalla de l'honor serà dedicada a aquesta majestàtica dona.

Mentre nosaltres celebrem els grans esdeveniments i activitats del passat, aprofitem l'ocasió com a repte per a nosaltres, també nosaltres hem de fer història per la què serem recordats en crear coses que seran utilitzades per la gent del futur.

Estem mostrant el que altres abans que nosaltres crearen, ¿què hi hem afegit nosaltres?

Al menys, nosaltres només intentem de reparar el deteriorament. Tot i així, no sempre estem disposats a fer un bon treball. En el pitjor dels casos, alguns dels caps, en confabulació amb els custodis de les propietats dels tamborets, han estat denunciats d'haver robat i fos peces originals d'art d'or per vendre a canvi d'un paper imprès anomenat diner.

Quan els colonialistes estaven aquí, varen robar el nostre or. Avui

és el temps dels caps per fer-ho. Nosaltres no podem tractar el nostre país d'aquesta manera. Aturem-ho, doncs.

Si, també és aquest punt que vull explicar-vos. Durant els primers dies de la revolució, les coses no marxaven fàcilment. Avui que aquestes coses s'han estabilitzat, alguna gent vol subvertir aquestes millores i subvertir la justícia i la llibertat. Aquells que cerquen la justícia de forma desordenada han de parar, Ghana és més important que qualsevol tribu.

Nosaltres no podem fer història ni crear cap altra cosa, llevat si donem cos a la unitat i al progrés, el lema que vosaltres heu escollit per celebrar el 50 aniversari de la restauració de l'«Asanteman»: Unitat i Progrés, permeteu-me, si us plau, estendre el lema a «Unitat en l'acció cap al progrés.»

Convertim l'esperit i ànim d'aquest moment en acció. Cada ciutat i poble d'aquest país s'ha de mantenir net i saludable, no únicament durant una setmana, mes o any, sinó sempre. Per Ashanti, el primer punt d'atac ha d'ésser Kumasi.

Segons el meu punt de vista, el problema d'aquest país no és polític ni econòmic perquè a part d'un ocasional desastre natural com la sequera de dos anys enrera, tenim tot el necessari per fer que tota la nostra relativa poca població tingui una vida plena i feliç.

El nostre problema és de caràcter humà, ens hem convertit en gent interessada, insensible, cobdiciosa, egoísticament ambiciosa i maliciosa. Són aquests defectes els que han arruïnat la nostra vida política i econòmica.

Hom s'ha apressat cap el govern, amb ambició de poder per a dominar els altres o per oprimir els enemics o per enriquir-se a través de la lladre corrupció o l'engany. Hom és tan egoista i codiciós que no es preocupa de la dignitat del seu país quan treu de contraband minerals o productes agrícoles.

Cal cultivar més amor per al nostre país. Hem de cultivar un més gran nacionalisme. Ens hem de sentir ferits quan Ghana és agreujada.

Així com la «Asikadwa» (tamburet d'or) és un símbol d'unitat pels Ashanti, també la bandera i l'himne nacionals s'han de veure i respectar com a símbols d'unitat. Aquesta conscienciació d'un mateix no ha de perdre partit per la tribu, religió, raça o «status social».

Creiem que les autoritats tradicionals fent respectar els valors socials i patrons de comportament poden tenir grans efectes en reformar el caràcter millor que el govern central.

Alguns caps pensen que no tenen poder, ells és lamenten que el govern els ha pres el poder. Si això és veritat, llavors la pèrdua ha d'haver succeït en un temps anterior als tres anys en que el P.N.D.C. (Comitè provisional de la defensa nacional) governa. Avui dia el P.N.D.C. està donant als caps la tasca tipus croada de reformar el comportament.

L'actual Assemblea de Caps ha de donar pautes als caps per així prevenir arbitriats i repressions contra els seus súbdits.

«Nananom» ha d'intentar resoldre les disputes encara no resoltes sobre terres i «caps». L'Assemblea de Caps té més experiència i compren millor aquestes qüestions.

Nosaltres apreciem l'esforç fet per Nananom per resoldre la disputa entre els «caps» Ashanti i Brong Ahafo. Hem trobat l'informe del «Coussey Committee» sobre «caps» en el país i hem nominat un comitè perquè estudiï l'informe i assegurí que la unitat i el progrés existeixen a les regions Ashanti i Brong Ahafo.

Otumfuo, distingits convidats. He estat un testimoni visual de l'esperit de mobilització que existeix en aquesta ciutat, i voldria demanar-vos que ho intensifiqueu perquè Kumasi, la plaça del tamburet d'or, reguayés la seva categoria de ciutat jardí de l'Àfrica occidental.

El govern agraeix la contribució que «Asanteman» fa al desenvolupament nacional i com ja ha demostrat en diverses ocasions, el govern està compromès a ajudar en tots els mitjans possibles allà on es prengui la iniciativa.

En la unitat rau la força. L'O.U.A. s'ha de reforçar a través del nostre compromís a ajudar, a fer realitat la noble idea que va motivar als pares fundadors a sacrificar-ho tot per l'interès de l'Àfrica unida i lliure jugant un paper efectiu en la pau i progrés del món.

Nosaltres oferim la nostra cooperació a tota la gent i països del món en una feliç camaraderia per crear un nou i satisfactori ordre econòmic per a tots.

Jo voldria felicitar-vos, Otumfuo, i al vostre poble en aquesta augusta ocasió i desitjar-vos prosperitat i la guia de Nyame (Déu) en tots els vostres esforços.

Mercès.